

På LARS HÖKERBERGS förlag
har förut utkommit:

»Bouppteckanren». Om förrättande af bouppteckning och beräkning af arfsskatten, med afseende särskildt fästadt å Kongl. förordningen ang. stämpelskatten den 9 Aug. 1894. En hjelpreda för menige man vid dödsfall af *Joh. G. Rudbeck.* **Tredje** öfversedda och med **formulär** tillökade upplagan. Pris **40 öre.**

»Arfskiftaren». Om fordringsegares, testamentstagares, efterlefvande makes och arfvingars **rättigheter uti ett dödsbo** samt om **arfskifte** — jämte i sammanhang dermed stående ämnen såsom angående arf efter länge bortovarande, årsstämning (årsproklama), äkta makars egendoms- och skuldförhållanden, fast och lös egendom (Lag den 24 Maj 1895) m. m. — med dertill hörande **formulär.** En hjelpreda för menige man af *Joh. G. Rudbeck,* förf. till »Bouppteckanren». Pris **70 öre.**

Sveriges vigtigaste grundlagar. Regeringsformen och Riksdagsordningen med de förändringar, som af konung och riksdag antagits senast år 1894. Jämte utförligt alfabetiskt sakregister. Pris **35 öre.** »Bör egas af hvar man, och priset bör verkligen icke afskräcka.»

Medborgarens bok, utarbetad af *Gustaf A. Aldén* i sju delar: **1.** Svensk statskunskap; **2.** Svensk kommunalkunskap; **3.** Svensk allmän lag; **4.** Folkhushållning och bankkunskap m. m.; **5.** Medborgarens formulärbok; **6.** Allmän statskunskap; **7.** Svenska samhällsskickets historia. — Hvarje del säljes för sig till **1 krona.** Hela verket finnes äfven inbundet i ett prydligt band à **7 kr.**

Handbok för jordbrukare af professor *C. E. Bergstrand,* utgifven i 3 delar:
1. Om den **odlade jorden,** dess uppkomst, egenskaper och skötsel m. m. 320 sidor med 38 illustrationer. Kart. 2: 25.
2. Om **landtbruksväxternas odling** samt skötsel af ängar, betesmarker och skog. 352 sidor med 96 illustrationer. Kart. kr. 2: 50.
3. Om **husdjursskötsel** och fiskodling samt landtbrukets öfriga binäringar, äfvensom **landtmannabyggnadernas ordnande.** 320 sidor med 77 illustrationer och 19 byggnadsritningar. Kart. kr. 2: 75.

Hela verket finnes äfven inbundet i *ett* elegant band till kr. 7: 50.

N. J. THUNBLAD.

FATTIGVÅRDS-LAGARNA

SAMT SÅSOM TILLÄGG

KONGL. KUNGÖRELSEN ANG. SKATT FÖR HUNDAR

MED ANMÄRKNINGAR OCH FÖRKLARINGAR SAMT SAKREGISTER.

STOCKHOLM
LARS HÖKERBERG
Pris: Kart. 1 krona.

HANDLEDNING

FÖR

FATTIGVÅRDSORDFÖRANDE, FATTIGVÅRDSSTYRELSER, FATTIGVÅRDSLEDAMÖTER

M. FL. INNEHÅLLANDE ALLA NU GÄLLANDE FÖRFATTNINGAR RÖRANDE

I. FATTIGVÅRDEN OCH II. LÖSDRIFVARES BEHANDLING

SAMT SÅSOM TILLÄGG

III. KONGL. KUNG. ANG. SKATT FÖR HUNDAR

----------------- MED ANMÄRKNINGAR OCH FÖRKLARINGARSAMT SAKREGISTER UTGIFNA AF

N. J. THUNBLAD

KYRKOHERDE I MUNSÖ

----------------- STOCKHOLM LARS HÖKERBERGS FÖRLAG

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1896.

Förord till den elektroniska utgåvan

Författaren anger själv i förordet syftet med föreliggande lagkommentar: "*Hvarje fattigvårdsordförande och hvarje fattigvårdsledamot behöfva taga grundlig kännedom om den förordning, som så ofta af dem måste tillämpas i fattigvårdsmål, så väl då fråga är om beviljande af understöd som ock då fråga är om tillämpning af nämnda förordning gentemot andra fattigvårdssamhällen. Utan denna nödvändiga kännedom om förordningens*

syfte och anda och dess praktiska tillämpning kunna de, som hafva fattigvården om hand, ej rätt sköta det dem anförtrodda maktpåliggande uppdraget, såsom sig bör."

Boken har digitaliserats för Stockholmskällan av Stockholms Stadsmuseum och anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i november 2013 av Bert H.

FÖRORD.

För ej längesedan hafva i bokhandeln utkommit af mig utgifna 2:dra upplagan af Handledning för skolrådsordförande, skolrådsledamöter och folkskollärare m. fl. samt 3:dje upplagan af Handledning för nämndemän, nämnder och fjärdingsmän, och denna samling ökas nu med ett nytt arbete, nämligen den ej mindre viktiga fattigvårdsförordningen.

Hvarje fattigvårdsordförande och hvarje fattigvårdsledamot behöfva taga grundlig kännedom om den förordning, som så ofta af dem måste tillämpas i fattigvårdsmål, så väl då fråga är om beviljande af understöd som ock då fråga är om tillämpning af nämnda förordning gentemot andra fattigvårdssamhällen. Utan denna nödvändiga kännedom om förordningens syfte och anda och dess praktiska tillämpning kunna de, som hafva fattigvården om hand, ej rätt sköta det dem anförtrodda maktpåliggande uppdraget, såsom sig bör. Författaren hoppas därför, att föreliggande arbete, i hvilket alla nu gällande författningar rörande fattigvården äro intagna, och som därjämte försetts med talrika ***förklaringar, hänvisningar*** *och* ***viktiga prejudikat****, skall blifva till gagn för vederbörande.*

Sedan fattigvårdsförordningen år 1871 utgafs, hafva viktiga förändringar i densamma inträffat, hvilka göra nu utgifna arbete än mera nödvändigt.Dessutom innehåller arbetet Kongl. kungörelsen angående skatt för hundar. Författaren anser nämligen det lämpa sig väl att här intaga äfven denna kungörelse såsom ett slags bihang, dels emedan nämnda kungörelse är en kommunens angelägenhet, dels emedan den är alltför litet känd och beaktad af dem, som innehafva hundar inom sådana kommuner, hvarest hundskatt införts.

Då allmänheten med välvilja hittills mottagit mina juridiska skrifter — frukten af mångårigt vetenskapligt och grundligt självstudium af lagfarenheten —, så hyser jag tillförsikten att äfven detta arbete skall röna samma välvilja. Men på samma gång utbeder jag mig äfven benäget öfverseende med de brister, som vidlåda detsamma.

Slutligen får jag äfven tillkännagifva, att jag ***allt fortfarande*** *skriftligen meddelar råd och upplysningar rörande fattigvårdsförordningens och kommunallagarnas praktiska tillämpning.*

Munsö och Stockholm i Maj 1896.

N. J. Thunblad.

Kongl. Maj:ts nådiga Förordning den 9 Juni 1871, angående Fattigvården, med de ändringar, som sedan den tiden skett.

Vi Carl etc. göre veterligt: att, sedan Vi till innevarande års Riksdag i nåder öfverlämnat förslag till ny förordning angående fattigvården, på det att Riksdagen i fråga om de delar af förslaget, hvilka vore till kommunallag att hänföra eller anginge statens skyldighet i vissa fall att bekosta fattigvård, måtte, jämlikt 57 § Regeringsformen, fatta beslut samt jämväl öfver förslaget i öfrigt afgifva underdånigt yttrande, och Riksdagen för sin del antagit samma förslag med några därvid uppgifna förändringar; så hafve Vi funnit godt att, med upphäfvande af Förordningen den 13 Juli 1853 angående fattigvården i riket samt af öfriga föreskrifter, som äro stridande mot nedan meddelade stadganden, förordna som följer:

I. Allmänna bestämmelser.

1 §. Befinnes minderårig eller den, som i följd af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till lifvets uppehållande oundgängligen erfordras, sakna egna medel samt underhåll och vård af annan; då skall nödtorftig fattigvård honom lämnas.

Med minderårig förstås i denna förordning den, som yngre är än femton år.

Kongl. Maj:ts nådiga Förordning den 9 Juni 1871, angående Fattigvården, med de ändringar, som sedan den tiden skett.

Vi Carl etc. göre veterligt: att, sedan Vi till innevarande års Riksdag i nåder öfverlämnat förslag till ny förordning angående fattigvården, på det att Riksdagen i fråga om de delar af förslaget, hvilka vore till kommunallag att hänföra eller anginge statens skyldighet i vissa fall att bekosta fattigvård, måtte, jämlikt 57 § Regeringsformen, fatta beslut samt jämväl öfver förslaget i öfrigt afgifva underdånigt yttrande, och Riksdagen för sin del antagit samma förslag med några därvid uppgifna förändringar; så hafve Vi funnit godt att, med upphäfvande af Förordningen den 13 Juli 1853 angående fattigvården i riket samt af öfriga föreskrifter, som äro stridande mot nedan meddelade stadganden, förordna som följer:

I. Allmänna bestämmelser.

1 §. Befinnes minderårig eller den, som i följd af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till lifvets uppehållande oundgängligen erfordras, sakna egna medel samt underhåll och vård af annan; då skall nödtorftig fattigvård honom lämnas.

Med minderårig förstås i denna förordning den, som yngre är än femton år.**Anm. 1.** Fattigvårdsstyrelser förbise ganska ofta de i förr berörda § uppräknade skäl, på grund af hvilka fattigunderstöd må lämnas. Dessa skäl äro 1) minderårighet 2) ålder, 3) kroppssjnkdom, 4) sinnessjukdom, 5) vanförhet och 6) lyte. Då en fattigvårdsstyrelse lämnat understöd och skall i sin tur utsöka detta understöd af en annan fattigvårdsstyrelse, så afslås ganska ofta ansökningen just på den grund, att understödet beviljats i strid med 1 §. Men där visas kan, att understödet lämnats på grund af något här uppräknadt skäl, så hafva ansökningarna, trots de söktes protester, bifallits.

Anm. 2. Fattigvård, meddelad minderårigt barn med sju minderåriga syskon under faderns af läkare styrkta oförmögenhet till arbete, har, på den grund, att modern, som var 36 år gammal, ej varit urståndsatt att fullgöra den henne enligt fattigvårdsförordningens 3 § åliggande skyldigheten att försörja sina minderåriga barn, icke ansetts hafva utgått på grund af 1 § samma förordning och därför ej ersatts. Kongl. Maj:ts utslag d. 20 Sept. 1883.

Understöd, tilldeladt ogifta P. och hennes oäkta barn under en månad efter barnsbörden, har ansetts föranledt af de i fattigvårdsförordningens 1 § omnämnda förhållanden, och således ersättning därför blifvit tilldömd, kvaremot P., som var 18 år gammal, ansågs efter nämnda tid skicklig att försörja sig själf och sitt barn och ersättning för därunder lämnadt understöd således blifvit vägrad. Kongl. Maj:ts utslag d. 23 Okt. 1883.

Då moder vistats å annan ort än sitt oäkta barn utan att om barnet draga försorg, har den socken, där bon tagit tjänst och således fått hemortsrätt, ålagts ersättningsskyldighet, ehuru modern varit arbetsför. Kongl. Maj:ts utslag d. 30 .Juli 1S90. Höjer, Kommunal uppslagsbok, sid. 72.

Hos Konungens Befallningshafvande i Stockholms län hade Stockholms stads hälsovårdsnämnd anhållit om åläggande för fattigvårdsstyrelsen i Nacka socken att ersätta kostnaden för änkan Fredrika Johanssons vård å

SödraBarnbördshuset i Stockholm under tiden från d. 30 September till d. 9 Oktober 1890 med 15 kronor samt för hennes å barnbördshuset födda barns dop med 1 krona. Då änkan Johansson vid tiden för hennes intagande å barnbördshuset ägde hemortsrätt i Nacka socken, och då den kostnad Stockholms kommun fått vidkännas för änkan Johanssons berörda vård måste hafva föranledts af sådana omständigheter, som omförmälas i 1 § af förordningen angående fattigvården d. 9 Juni 1871, samt stadgandet i 13 § i kungörelsen angående förändrade instruktioner för direktioner med flera vid länens lasarett och kurhus d. 21 Oktober 1864 icke vore i härvarande fall tillämpligt, förpliktade Konungens Befallningshafvande Nacka sockens fattigvårdsstyrélse att till Stockholms kommun utgifva fordrade och till beloppet ej bestridda sexton kronor.

Häröfver anförde Nacka sockens fattigvårdsstyrelse besvär hos Kammarrätten, som så till vida ändrade Konungens Befallningshafvandes i ärendet meddelade utslag, att, då kostnaden, en krona, för änkan Johanssons å barnbördshuset födda barns dop ej kunde hänföras till fattigunderstöd enligt 1 § af fattigvårdsförordningen, Nacka fattigvårdsstyrelse befriades från gäldande af nämnda belopp, en krona. I öfrigt fastställdes Konungens Befallningshafvandes utslag. Kongl. Maj:t, hvarest Nacka fattigvårdsstyrelse besvärat sig, har genom utslag i Febr. 1896 ej funnit skäl att i Kammarrättens utslag göra ändring.

2 §. För beviljande af fattigvård i andra fall än dem hvilka i 1 § omförmälas, äger fattigvårdssamhälle bestämma de grunder, som böra af samhällets fattigvårds styrelse iakttagas. Har sådant bestämmande ej skett, ankommer på styrelsen att meddela fattigvård i den mån styrelsen pröfvar nödigt.

3 §. Enhvar, som är arbetsför, skall utan fattigvårdssamhälles betungande försörja sig själf och sina minderåriga barn, så ock arbetsför man sin hustru; åliggandei öfrigt föräldrar och barn att i mån af behof, å ena, och förmåga, å andra sidan, hvarandra försörja.

Anm. Kongl. Maj:t har genom utslag förklarat äfven *svärson* vara skyldig att, på grund af denna §, försörja sina *svärföräldrar.*

Det säger sig självft att, då barnen hafva förmåga, d. v. s. befinna sig i bergliga villkor, dessa ej böra undandraga sig fjärde budets plikt, nämligen att vårda och försörja sina gamla föräldrar. Den borgerliga lagen vidhåller äfven samma fordran. Esomoftast inträffar, att arbetsför man, som för tillfället eller en längre tid saknat arbete, vändt sig först till fattigvårdsstyrelsen, som vägrat så väl arbete som understöd, och sedan till Konungens Befallningshafvande, som i så fall resolverat, att fattigvårdsstyrelsen ej torde underlåta att hvad på henne ankommer vidtaga de åtgärder, som i nämnda hänseende erfordras, d. v. s. att bereda den nödställde arbetsförtjänst, hvarigenom han kan försörja sig och de sina. I dylika fall är fattigvårdsstyrelse pliktig att antingen bereda den nödställde arbetsförtjänst eller ock lämna honom tillfälligt understöd, detta senare nämligen, då visas kan, att sysslolösheten ej beror af den nödställdes eget förvållande, utan af brist på arbete.

4 §. För försörjning af statfolk samt fabriks-, handtverks-, bruks- eller grufvearbetare äfvensom af deras hustrur och hemmavarande minderåriga barn skall, under den tid arbetsaftalet gäller, husbonde ansvara, så att de ej falla fattigvården till last.

Anm. 1. Om t. ex. en den 24 Oktober det ena året lagligen städslad gift statdräng dör det andra året innan den 24 Oktober och efterlämnar familj i armod, så har ej arbetsaftalet tagit slut vid mannens timade död, utan är husbonde eller arbetsgifvare, enligt denna §, skyldig att underhålla den efterlefvande familjen så länge arbetsaftalet äger rum, d. v. s. till den 24 Oktober. Detta enligt Kongl. Maj:ts i ärendet meddelade utslag.***Anm.2.*** Husbonde får ej förskjuta det tjänstehjon, som oafbrutet hos honom troget och väl tjänt ifrån sitt 30:de år och till dess det för ålderdom kommit i den belägenhet, att ingen kan vara belåten med dess tjänst, utan skall husbonde draga försorg, att sådant berömvärdt tjänstehjon till sin död har skälig utkomst och skötsel mot den betjäning, det kan uträtta. Förmår husbonde ej försörja tjänstehjonet, njute det af församlingen det underhåll och den vård, hvaraf det finnes vara i behof. Kongl. Legostadgan d. 23 November 1833, § 21.

5 §. För öfrigt skall, där särskilda stadganden om fattigvård äro meddelade, såsom i fråga om understöd till fattigt

barn i skolåldern, eller till den, som från allmän arbetsanstalt eller fängelse frigifves, eller om kostnadsfri vård å lasarett af medellösat inom lasarettets distrikt insjuknade personer, som tillhöra annat lasaretts distrikt, gälla hvad sålunda är stadgadt.

Anm. 1. Uti 49 § i Kongl. Stadgan angående folkundervisningen i riket d. 20 Januari 1882 är föreskrifvet, att, där föräldrar eller målsmän icke äga tillgång att bekosta barnens kläder och underhåll vid skolan, de böra genom församlingens fattigvård härutinnan understödjas. Vanligen sker denna anmälan genom Skolrådet eller dess ordförande.

Anm. 2. Kongl. Cirkuläret till Konungens Befallningshafvande d. 30 November i 1841, angående understöd till lösgifne och till viss ort förpassade fångar, har följande lydelse: Carl Johan etc. etc. Sedan Vi förut i nåder förordnat, dels den 15 Mars 1821, att, då fästningsfånge lösgifves och saknar egna tillgångar till uppehälle, Vår Befallningshafvande ägde att, utan särskild anmälan, af fångmedlen tilldela honom 8 sk. banko för hvarje dag, som ansågs kunna för honom erfordras att till fots framkomma till den ort, dit han förpassas, dels den 28 Maj 1839, att enahandaunderstöd fick tilldelas sådan korrektionist, som, på grund af 17 § af Förordningen den 29 Juni 1833, af Fångvårdsstyrelsen till sin hemort eller annorstädes förpassas för att förskaffa sig laga försvar: så hafve Vi nu, i öfverensstämmelse med Fångvårdsstyrelsens därom gjorda underdåniga hemställan, funnit godt att härmedelst ytterligare stadga, att då fånge, vare sig man eller kvinna, lösgifves, för att till annan ort afgå och saknar egna tillgångar till uppehälle under vandringen, samt I ansen omständigheterna i öfrigt sådant påkalla, var den I berättigade att af fångmedlen tilldela sådan frigifven fånge 8 sk. banko för hvarje marschdag, med beräkning af två mils vandring på dagen; men på de att, i händelse förpassningsorten är belägen utom länet, det härmed åsyftade ändamål så mycket säkrare må vinnas, och den förpassade icke blifva i tillfälle att redan första dagarne förstöra de medel, som för dess uppehälle på en längre vandring vant af sedda, må sagda understöd icke meddelas för längre väg än till närmaste läne residens, där den frigifne äger att hos Vår Befallningshafvande sig anmäla för erhållande af ytterligare understöd, och så vidare till dess förpassningsorten uppnås.

Meddelande Eder detta till kännedom och underdånig efterrättelse, befalle Vi etc.

Jämför 7, 9 och 11 §§ i Lagen angående lösdrifvares behandling d. 12 Juni 1885, hvilka §§ hafva följande lydelse:

Den, som i följd af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till lifvets uppehållande oundgängligen erfordras, må ej dömas till tvångsarbete, eller, om han börjat sådant undergå, därmed fortfara; och varde han, därest han tillhör annat län än det, där han vistas, af Konungens Befallningsbafvande öfversänd eller förpassad till Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket han i fråga om fattigvård har hemortsrätt.

Har fattigvårdssamhälle, enskildt för sig eller gemensamt med annat fattigvårdssamhälle, inrättat tvångsarbetsanstalt, som står under offentlig myndighets tillsyn, då må,där anstaltens stadgar det medgifva, ådömdt tvångsarbete enligt Konungens Befallningshafvandes förordnande där förrättas; och äge fattigvårdssamhälle därför njuta ersättning af staten, efter ty Konungen pröfvar skäligt. Kostnaden för hemfärden, när den, som undergått tvångsarbete, från arbetsanstalten frigifves, äfvensom för uppehälle under färden och nödtorftig beklädnad, bestrides af allmänna medel i den mån den frigifnes vid anstalten innestående tillgångar ej därtill förslå. Ej må den frigifnes tillgångar i vidsträcktare mån för nämnda ändamål anlitas, än att han äger i behåll nödiga medel för uppehälle under minst fjorton dagar.

Anm. 3. Kongl. Kungörelsen, angående förändrade instruktioner för Direktioner, Läkare och Syssloman vid länens lasarett och kurhus d. 21 Oktober 1864 § 13 lyder med hänseende härtill sålunda: veneriskt sjuka njuta likväl underhåll och öfriga sjukhusförmåner kostnadsfritt; äfvenså medellösa, inom lasarettets distrikt insjuknade personer, som tillhöra annat lasarettsdistrikt.

Prejudikat. Arbetaren J. E. Hejdenberg afflyttade den 21 September 1883 från Uppsala till Visby och därifrån den 16 Oktober 1884 till Stockholm. Sedan han såsom sjuklig och oförmögen till arbete måst den 1 September

1885 intagas å hufvudstadens allmänna försörjningsinrättning, yrkade Stockholms fattigvårdsnämnd en ersättning af 75 öre om dagen af Visby fattigvårdsstyrelse. Detta yrkande afslog Högsta Domstolen, emedan Hejdenberg såsom medellös åtnjutit lasaretts vård.

II. Om fattigvårdssamhälle.

6 §. 1. Hvarje socken å landet samt hvarje stad eller köping, som har egen kommunalförvaltning, utgör för sig ett fattigvårdssamhälle. 2. Hafva två eller flera socknar å landet eller lands- och stadskommun gemensam kommunalförvaltning, skola de ock samfäldt såsom ett fattigvårdssamhälle anses. där anstaltens stadgar det medgifva, ådömdt tvångsarbete enligt Konungens Befallningshafvandes förordnande där förrättas; och äge fattigvårdssamhälle därför njuta ersättning af staten, efter ty Konungen pröfvar skäligt. Kostnaden för hemfärden, när den, som undergått tvångsarbete, från arbetsanstalten frigifves, äfvensom för uppehälle under färden och nödtorftig beklädnad, bestrides af allmänna medel i den mån den frigifnes vid anstalten innestående tillgångar ej därtill förslå. Ej må den frigifnes tillgångar i vidsträcktare mån för nämnda ändamål anlitas, än att han äger i behåll nödiga medel för uppehälle under minst fjorton dagar.

Anm. 3. Kongl. Kungörelsen, angående förändrade instruktioner för Direktioner, Läkare och Syssloman vid länens lasarett och kurhus d. 21 Oktober 1864 § 13 lyder med hänseende härtill sålunda: veneriskt sjuka njuta likväl underhåll och öfriga sjukhusförmåner kostnadsfritt; äfvenså medellösa, inom lasarettets distrikt insjuknade personer, som tillhöra annat lasarettsdistrikt.

Prejudikat. Arbetaren J. E. Hejdenberg afflyttade den 21 September 1883 från Uppsala till Visby och därifrån den 16 Oktober 1884 till Stockholm. Sedan han såsom sjuklig och oförmögen till arbete måst den 1 September 1885 intagas å hufvudstadens allmänna försörjningsinrättning, yrkade Stockholms fattigvårdsnämnd en ersättning af 75 öre om dagen af Visby fattigvårdsstyrelse. Detta yrkande afslog Högsta Domstolen, emedan Hejdenberg såsom medellös åtnjutit lasaretts vård.

II. Om fattigvårdssamhälle.

6 §. 1. Hvarje socken å landet samt hvarje stad eller köping, som har egen kommunalförvaltning, utgör för sig ett fattigvårdssamhälle. 2. Hafva två eller flera socknar å landet eller lands- och stadskommun gemensam kommunalförvaltning, skola de ock samfäldt såsom ett fattigvårdssamhälle anses.3. Särskilda fattigvårdssamhällen må ock kunna förena sig om bildande af gemensam arbetsanstalt eller om annan gemensam åtgärd för fattigvård; dock skall, då fråga är om inrättande af tvångsarbetsanstalt, anmälan därom göras hos Konungens Befallningshafvande, som har att ärendet jämte eget yttrande till Kongl. Maj :ts pröfning Öfverlämna.

Anm. 1. Se Lag angående lösdrifvares behandling d. 12 Juni 1885 § 9, sid. 79.

Anm. 2. Rörande mom. 1 säger C. G. Hammarskjöld i Bidrag till tolkning af Kongl. Förordningarna den 21 Mars 1862 m. m. sid. 11 följande, som vi här ordagrant citera: Då Kongl. Förordningen angående fattigvården den 9 Juli 1871 § 6 uttryckligen stadgar, att köping, som har egen kommunalförvaltning, utgör för sig ett fattigvårdssamhälle, kan det icke anses nödvändigt, att beslut om anordnande af egen fattigvård för köpingen föregår medgifvandet, att den får vara egen kommun. Af ett sådant medgifvande följer det ju af sig själft, att köpingen skall hafva egen fattigvård. Men då af söndring af en del af en kommun till att hafva egen fattigvård ofta kan vara förenad med svårigheter vid genomförandet, är det en åtgärd af försiktighet att tillse, det frågan om köpingens egen fattigvård är utredd, innan köpingen tillåtes blifva egen kommun.

7 §. Fattigvårdssamhälles beslutanderätt utöfvas å landet vid kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige

äro utsedde, af desse, samt i stad å allmän rådstuga eller af stadsfullmäktige, där sådana finnas. Verkställighet och förvaltning tillkomma fattigvårdsstyrelse, på sätt här nedan bestämmes.

Anm. 1. Kommunens rätt att besluta i fattigvårdsfrågor innefattar naturligtvis äfven rätt att bevilja medel för underhåll af sinnessjuka, döfstumma, blinda, idioter o. s. v. å anstalter, anordnade för sådana olyckliga. En kommunhar till och med ansetts befogad att anslå medel såsom bidrag till ett idiothem för länet. C. G. Hammarskjöld, sid. 43.

Anm. 2. Kommun har ansetts berättigad att besluta om tilldelande, på kommunens bekostnad, af mat åt kringvandrande bettlare, som efter pröfning af deras behof hänvisats dels af ordföranden i fattigvårdsstyrelsen, dels af kommunalnämnden till den inom kommunen upprättade anstalten för fattigvård. Men då en kommun beslöt att inrätta en anstalt att bereda mat och härberge åt ankommande fattiga, utan att någon pröfning af deras bebof dessförinnan behöfde anställas, vare sig af kommunens fattigvårdsstyrelse eller efter dess uppdrag af någon dess ledamot, ansågs detta beslut icke afse ordnande af någon sådan fattigvård, som enligt gällande lag är en kommunens gemensamma angelägenhet, utan såsom en öfverenskonnelse om barmhärtighet, »som icke vore för de klagande förbindande». C. Gh Hammarskjöld. Sid. 43.

8 §. 1. Fattigvårdssamhälle å landet äger rätt att i afseende å fattigvården i dess helhet eller viss del däraf fördela sig i rotar med åliggande för hvarje rote att besörja sin fattigvård; gällande dock, såsom grundvillkor för sådan fördelning, ej allenast att den inom samhället då för handen varande fattigvårdstungan så jämnt som möjligt utskiftas samt att, därest antagligt är, att en eller annan rote till följd af särskildt förhållande kommer att i framtiden tillskyndas jämförelsevis större fattigvårdstunga, därefter lämpadt årligt bidrag af samhället lämnas till sådan rotes enskilda fattigvård, utan äfven att, om, sedan fördelningen kommit till stånd, någon rote skulle till följd af inträffande särskilda omständigheter, de där icke af rotens åtgörande berott, drabbas af alltför tryckande faltigvårdstunga, samhället lämnar roten det understöd, som, därest öfverenskommelse icke kan träffas, Konungens Befallningshafvande skäligt pröfvar.***Anm.*** Jfr § 10 mom. 2.

2. Fråga om fattigvårdssamhälles fördelning i rotar må endast vid ordinarie kommunalstämmaVid någon af kommunalstämmorna i Mars, Oktober eller December månader. till behandling förekomma, och erfordras för beslut om sådan fördelnings införande två tredjedelar närvarandes röster efter röstvärdet; börande i beslutet noggrant upptagas de särskilda villkoren för fördelningen jämte bestämmelser; *dels* huru frågor om rotes fattigvårdsangelägenheter skola behandlas och afgöras, *dels* huru bidrag till så väl rotarnas enskilda som äfven samhällets gemensamma fattigvård skola utgöras, *dels* huru redovisning för rotes fattigvårdsförvaltning skall afgifvas, och *dels* i hvilken mån de grunder, som, enligt hvad här nedan om hemortsrätt stadgas, gälla i afseende på visst fattigvårdsamhälles skyldighet att bekosta fattigvård, skola tillämpas i fråga om enahanda skyldighet för rote. Är beslut om rotefördelning sålunda fattadt, skall frågan dock hvila till nästa ordinarie kommunalstämma. Blifver vid denna stämma beslutet med förenämnda röstöfvervikt förnyadt, skall det öfverlämnas till pröfning af Konungens Befallningshafvande, som detsamma antingen oförändradt fastställer eller af skäl, som skola anföras, ogillar.

3. Har Konungens Befallningshafvande fastställt beslut om fattigvårdssamhälles fördelning i rotar, fortfar den fördelning, till dess annorlunda bestämmes, dock minst fem år; och må förslag om upphäfvande eller förändring daraf ej väckas förrän under femte året, sedan fördelningen trädde i verkställighet. Förslag om rotefördelnings upphäfvande pröfvas vid ordinarie,och gäller såsom beslut den mening, hvilken fertalet af denärvarande efter röstvärdet bifaller. Beslutet underställas Konungens Befallningshafvandes och äger, där beslut om rotefördelnings bibehållande blifvit fastställdt, fördelningen fortfarande bestånd under lika lång tid, som här ofvan är nämnd. I fråga åter om förändring af rotefördelning iakttages, hvad om införande af sådan är stadgadt.

4. Där fördelning i rotar kommit till stånd, ansvarar icke desto mindre fattigvårdssamhället för fullgörandet af rotarnas skyldighet att lämna fattigvård, dock mot godtgörelse af rote, som vederbör.

Anm. 1. Kommunen kan således under vissa villkor och med iakttagande af vissa bestämmelser besluta om

införande af roteindelning för fattigvården. Har roteindelning ej kommit till stånd, må kommunalstämma icke besluta, att vissa prestationer åt de fattige skola utgå efter rote. Har roteindelning genomförts, ändras därigenom icke skyldigheten för alla inom rotarna till fyrktal satta att till kostnaderna för fattigvården bidraga. C. G. Hammarskjöld, sid. 92.

Anm. 2. Där kommunalstämma beslutat, att hvar och en skulle bekosta husrum och vedbrand för alla på hans ägor boende och kyrkoskrifna personer, har detta beslut af Kongl. Maj:t undanröjts, såsom stridande emot 33 § i denna förordning. Likaledes har ett kommunalstämmobeslut upphäfts, hvarigenom bestämts, att socknens rotehjon skulle försörjas emot: viss af kommunalstämman bestämd ersättning för dag.

9 §.1. På hvarje fattigvårdssamhälle ankommer att i öfverensstämmelse med denna förordning ordna sin fattigvård på sätt efter ortens särskilda förhållanden lämpligast finnes, dock så att bettlande må förekommas; börande fattigvårdssamhälle låta sig angeläget vara att bilda arbetsanstalt för dem, som stå under fattigvårdsstyrelses husbondevälde, samt verka därför, att genominrättande af spar- och nödhjälpskassor eller medelst andra tjänliga åtgärder framtida fattigvårdsbehof i möjlig mån förebygges.

2. Vill fattigvårdssamhälle enskildt för sig inrätta tvångsarbetsanstalt, gäller hvad om behandling af sådan fråga är i 6 § 3 mom. stadgadt.

3. De bestämmelser angående fattigvårdens ordnande och handhafvande, hvilka fattigvårdssamhälle finner erforderliga, skola upptagas i reglemente, som, efter det fattigvårdsstyrelsen därtill afgifvit förslag, af samhället fastställes; Konungens Befallningshafvande likväl obetaget att pröfva lagligheten af sådan bestämmelse, då fråga om tillämpning däraf förekommer.

Anm. Då sparbanksrörelse ej kunde hänföras till en kommunens gemensamma angelägenhet, har begärd fastställelse å ett af en kommunalstämma antaget reglemente för en sparbank, enligt hvilket reglemente kommunen skulle garantera för insättarnes medel, icke meddelats. Likaså har fråga om beredande af lifränta eller pension vid viss ålder åt barn, som födas inom kommunen, ansetts icke kunna hänföras till sådana gemensamma ordnings- och hushållsangelägenheter, som utgöra föremål för kommunalstämmas beslut. C. G. Hammarskjöld, sid. 44.

III. Om fattigvårdsstyrelse.

10 §. 1. I hvarje fattigvårdssamhälle skall finnas en fattigvårdsstyrelse, hvilken å landet, där ej samhället annorlunda förordnar, utgöres af kommunalnämnden.

2. Är fattigvårdssamhälle fördeladt i rotar, skall jämväl finnas en fattigvårdsföreståndare inom hvarje rote; ankommande på rote att bestämma, huruvida dess fattigvårdsangelägenheter skola af särskild styrelse handhafvas. inrättande af spar- och nödhjälpskassor eller medelst andra tjänliga åtgärder framtida fattigvårdsbehof i möjlig mån förebygges.

2. Vill fattigvårdssamhälle enskildt för sig inrätta tvångsarbetsanstalt, gäller hvad om behandling af sådan fråga är i 6 § 3 mom. stadgadt.

3. De bestämmelser angående fattigvårdens ordnande och handhafvande, hvilka fattigvårdssamhälle finner erforderliga, skola upptagas i reglemente, som, efter det fattigvårdsstyrelsen därtill afgifvit förslag, af samhället fastställes; Konungens Befallningshafvande likväl obetaget att pröfva lagligheten af sådan bestämmelse, då fråga om tillämpning däraf förekommer.

Anm. Då sparbanksrörelse ej kunde hänföras till en kommunens gemensamma angelägenhet, har begärd fastställelse å ett af en kommunalstämma antaget reglemente för en sparbank, enligt hvilket reglemente kommunen skulle garantera för insättarnes medel, icke meddelats. Likaså har fråga om beredande af lifränta eller

pension vid viss ålder åt barn, som födas inom kommunen, ansetts icke kunna hänföras till sådana gemensamma ordnings- och hushållsangelägenheter, som utgöra föremål för kommunalstämmas beslut. C. G. Hammarskjöld, sid. 44.

III. Om fattigvårdsstyrelse.

10 §. 1. I hvarje fattigvårdssamhälle skall finnas en fattigvårdsstyrelse, hvilken å landet, där ej samhället annorlunda förordnar, utgöres af kommunalnämnden.

2. Är fattigvårdssamhälle fördeladt i rotar, skall jämväl finnas en fattigvårdsföreståndare inom hvarje rote; ankommande på rote att bestämma, huruvida dess fattigvårdsangelägenheter skola af särskild styrelse handhafvas.3. Kyrkoherden, eller den hans ställe företräder, är berättigad att i de inom pastoratet för fattigvårds handhafvande utsedda styrelsers förhandlingar och beslut deltaga.

11 § Den, som vill söka fattigvård, äger att anmäla sig hos ordföranden i fattigvårdsstyrelsen i det fattigvårdssamhälle, inom hvilket han vistas, eller hos kyrkoherden eller annan ledamot i samma styrelse eller tillsyningsman, som i 39 § omförmäles, eller den person, styrelsen kan hafva utsett att sådan anmälan emottaga, samt inom rote hos fattigvårdsföreståndaren. Anmälan om behof af fattigvård må ock göras hos polismyndighet eller dess underlydande betjänte, som, där omständigheterna synas påkalla åtgärd af fattigvårdsstyrelsen, densamma därom underrättar.

Anm. Begäran om fattigvård kan således göras: a) hos fattigvårdsstyrelsens ordförande, b) hos kyrkoherden eller pastorn eller den, som kyrkoherdens tjänst medelst förordnande upprätthåller, c) hos hvilken ledamot som helst i fattigvårdsstyrelsen, d) hos någon af de utaf kommunalstämman utsedde tillsyningsmän öfver bettlare, e) hos den person, som styrelsen kan hafva utsett att sådan anmälan mottaga, f) hos polismyndigheten eller dess betjänte, samt g) inom rote hos fattigvårdsföreståndaren. Dessa personer äro lagligen skyldiga att mottaga muntliga eller skriftliga anmälningar om fattigvård och dem föredraga inför styrelsen.

12 §. 1. Fattigvårdsstyrelsen, som har att behandla frågor om beviljande af sökt fattigvård, åligger att göra sig noga underrättad om sökandens lefnadsförhållanden och behof samt efter förekommande omständigheter bestämma, om och i hvilken mån fattigvård honom lämnas må; hörande därvid iakttagas, att barn, om hvilketfattigvårdsstyrelse föranlåtes att taga vård, varder ej allenast försedt med uppehälle och stadig bostad, utan äfven kristligen uppfostradt och undervisadt.

2. I fråga om fattigvård enligt 1 § må åtskillnad icke göras, om den nödställde tillhör det fattigvårdssamhälle, där han söker fattigvård, eller icke.

13 §. 1. Fattigvårdsstyrelse åligger vidare:

1) att hålla förteckning öfver dem, som åtnjuta fattigvård ;

2) öfver dem hafva tillsyn samt vaka däröfver, att beviljadt understöd behörigen användes, och att de, som af styrelsen emottagit barn eller andra till försörjning, fullgöra sina skyldigheter; börande för sådant ändamål, där det lämpligen ske kan, fattigvårdssamhället fördelas i distrikt, hvartdera stående under närmaste uppsikt af en ledamot af fattigvårdsstyrelsen;

3) allt öfrigt, som till fattigvården hör, besörja i enlighet med denna förordning och de särskilda bestämmelser, som af fattigvårdssamhället meddelas;

4) hvarje år aflämna utgifts- och inkomstförslag för nästföljande året, föra räkning öfver medel, hvilka styrelsen har om händer, samt för sin förvaltning lämna redovisning, allt i öfverensstämmelse med kommunallagarne; och

5) angående fattigvården afgifva statistisk redogörelse jämlikt de föreskrifter Kongl. Maj:t låter utfärda.

Anm. Kongl. brefvet till Chefen för Statistiska Centralbyrån den 3o December 1874, angående utarbetande och utgifvande af statistiska redogörelser öfver kommunens finanser och fattigvård, har följande lydelse:

Oskar etc. Sedan till följd af särskilda remisser I afgifvit utlåtanden och förslag dels den 24 Oktober 1873 ifråga om de stadganden, hvilka kunde finnas nödiga i anledning af den uti § 13 mom. 1 af nådiga förordningen den 9 Juni 1871 meddelade bestämmelse om åliggande för fattigvårdsstyrelse att angående fattigvården afgifva statistisk redogörelse jämlikt de föreskrifter, Vi låte utfärda, dels den 21 påföljande November rörande sättet för åstadkommande af en kommunal finansstatistik för riket och dels den 3 December 1873 beträffande möjligheten och sättet att i ett omedelbart sammanhang bearbeta så väl de statistiska redogörelserna för fattigpersonalen som ock den kommunala finansstatistiken, därunder inbegripen redogörelse för de rikets kommuner genom fattigvården tillskyndade utgifter; samt därefter ej mindre 1874 års Riksdag, uppå Vår därom gjorda nådiga framställning, anvisat nödiga medel för utarbetande och utgifvande af statistiska redogörelser öfver kommunernas finanser och fattigvård, än ock Vi, genom nådig förordning den 17 April 1874, såsom tillägg till gällande kommunalförfattningar stadgat, att, på sätt för vederbörande fattigvårdsstyrelser redan funnes föreskrifvet, äfven hvarje annan styrelse eller nämnd, som har förvaltningen af någon borgerlig eller kyrklig kommuns medel eller angelägenheter sig anförtrodd, skall vara pliktig att i afseende därå afgifva statistisk redogörelse jämlikt de föreskrifter, Vi låte utfärda; så hafven I den 12 i denna månad inkommit med slutlig underdånig framställning rörande sättet för åvägabringande af ifrågasatta statistiska redogörelser.

Detta ärende hafve Vi nu i nåder låtit Oss föredragas och därvid funnit godt förordna :

att, i enlighet med Formulär, hvarom här nedan förmäles, skola hädanefter under hvarje år, räknadt från och med 1875, för hvarje kommun i riket af vederbörande kommunalmyndigheter och styrelser aflämnas statistiska primäruppgifter för näst föregående år om dels kommunens fattigpersonal och dels kommunens inkomster och utgifter med afseende å så väl folkskolans samt kyrkliga och andra ändamål, för hvilkas tillgodoseende det enligt gällande lagstiftning tillkommer kyrkostämma att draga försorg, somock fattigvårdens och andra kommunala ändamål, hvarom å landet kommunalstämma och i stad stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, allmän, rådstuga äger besluta;

att vid afgifvande af berörda primäruppgifter de af Eder föreslagna formulär dels till statistisk redogörelse från fattigvårdssamhälle, dels till sammandrag af de å kyrkostämma å land eller i stad granskade räkenskaper, dels ock till sammandrag af räkenskaper, granskade

a) å landet af kommunalstämma och

b) i stad af stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, af allmän rådstuga, skola på försök tills vidare tjäna till efterrättelse;

att, i den mån erfarenheten ådagalägger behof att vidtaga förändringar i omförmälda formulär, Cheferne för Våra Ecklesiastik- och Civildepartement skola äga, den förre hvad angår redogörelsen för fattigpersonalen och den senare hvad angår de särskilda räkenskapssammandragen, att efter Statistiska Beredningens hörande förordna om erforderliga ändringar i nämnda formulär;

att den statistiska redogörelsen för fattigpersonalen skall af vederbörande fattigvårdsstyrelse upprättas och före utgången af Mars månad näst efter redogörelseåret aflämnas å landet till länsmannen i orten och i stad till magistraten;

att sammandraget af de räkenskaper, hvilka granskas å landet af kommunalstämma och i stad af stadsfullmäktige eller, där sådane ej finnas, af allmän rådstuga, skall uppgöras å landet af ordföranden i kommunalstämma och i stad af ordföranden i stadsfullmäktige eller, där sådane ej finnas, af magistraten;

att det i näst föregående punkt om förmälda sammandrag skall senast före den 15 Juni näst efter räkenskapsåret aflämnas å landet till länsmannen i orten och i stad af stadsfullmäktiges ordförande till magistraten; samt att i stad, hvarest stadsfullmäktige ej finnas och det således, enligt hvad ofvan blifvit stadgadt, åligger magistraten att

uppgöra ifrågavarande räkenskapssammandrag, detsamma bör vara färdigt före den i förevarande punkt bestämda dag;att i den mån ofvan omförmälda statistiska primäruppgifter till vederbörande länsmän och magistrater öfverlämnas, desse skola äga att, för vinnande af omedelbar rättelse af ögonskenliga fel och ofullständigheter i berörda uppgifter, granska desamma och, efter verkställandet af sådan granskning, ofördröjligen öfverlämna uppgifterna till Vår Befallningshafvande i länet, som har att skyndsamt insända dem till Statistiska Centralbyrån;

att det skall åligga Våre Befallningshafvande, hvarje inom sitt län, att, sedan de af Eder fått emottaga nödigt antal formulärblanketter att af vederbörande kommunalmyndigheter vid de statistiska primäruppgifternas upprättande begagnas, låta genom underlydande tjänstemän, utan särskild ersättning till dessa, verkställa vederbörlig utdelning af blanketterna; att vaka däröfver, att föreskrifna primäruppgifterna varda vid stadgade tider insamlade; samt att i öfrigt lämna Eder den handräckning, som af skriftväxlingen mellan Statistiska Centralbyrån och de kommunala myndigheterna kan påkallas; samt

att så väl ofta omförmälda till Statistiska Centralbyrån årligen öfverlämnade statistiska primäruppgifter rörande kommunens finanser och fattigvård, som ock de till Vårt Civildepartement hvarje år inkommande öfversikter af landstingens inkomster och utgifter skola af Statistiska Centralbyrån för hvarje år kommunvis, landstingsvis och länsvis bearbetas till en fullständig kommunal finansstatistik för hela riket, hvilken bör offentliggöras genom tryckning i samma format, som vid utgifvandet af öfriga delar af Sveriges officiella statistik begagnas.

Slutligen och då ett af Eder uppgjordt förslag till formulär för liggare eller förteckning öfver dem, som inom fattigvårdssamhälle erhålla fattigvårdsunderstöd, funnits erbjuda anvisning till sådan, för de i § 13 mom. 1 af nådiga förordningen angående fattigvården i riket af den 9 Juni 1871 föreskrifna anteckningar lämplig form, att fördel däraf må kunna fattigvårdsstatistiken beredas, hafve Vi, utan att påbjuda nämnda formulär till ovillkorligt begagnande, velat härmed i nåder bemyndiga Eder att ej mindreaf detsamma, försedt med några upplysande exempel, i kolumnerna ock med en promemoria för ytterligare vägledning under begagnandet, låta på allmän bekostnad trycka en så stor upplaga, att exemplar däraf kunna genom Våre Befallningshafvandes försorg kostnadsfritt spridas till hvarje fattigvårdssamhälle i riket, än äfven i sammanhang därmed meddela underrättelse om det pris för visst antal tryckark, hvartill för begagnande ägnade blanketter till ifrågavarande formulär, uppå rekvisition af fattigvårdsstyrelse, kunna i hufvudstaden erhållas; ägande, i händelse framdeles vunnen erfarenhet påkallar modifikationer af formuläret, Chefen för Vårt Ecklesiastikdepartement att därom, efter Statistiska Beredningens hörande, förordna.

Meddelande Eder detta till kännedom och efterrättelse i hvad på Eder beror, befalle Vi etc.

Anm. 2. Kongl. Brefvet till Chefen for Statistiska Centralbyrån den 12 November 1875, angående tillämpningen af en föreskrift i nådiga Brefvet den 20 December 1874 i fråga om statistiska redogörelser för kommunernas finanser och fattigvård, lyder sålunda: Oskar etc. Till kännedom och efterrättelse i hvad på Eder beror meddele Vi Eder härigenom, att i afseende å tillämpningen af föreskriften i nådiga Brefvet den 30 December 1874, att sammandraget af de räkenskaper, hvilka granskas å landet af kommunalstämma och i stad af stadsfullmäktige, skall uppgöras å landet af Ordföranden i kommunalstämman och i stad af Ordföranden hos stadsfullmäktige, Vi, af förekommen anledning, funnit godt i nåder förordna, att, därest Ordföranden i kommunalstämma eller hos stadsfullmäktige ser sig förhindrad fullgöra nämnda föreskrift, han äger att före den 1 April hvarje år därom göra anmälan hos kommunalstämman eller stadsfullmäktige, som i sådant fall hafva att draga försorg om sammandragets upprättande och aflämnande inom föreskrifven tid. Vi befalle etc.

2. Fattigvårdsstyrelse bör ock, där anmälan göres, att barn bettlar eller att det vanvårdas, förskaffa sig underrättelse om förhållandet och i anledning däraf förfarapå sätt styrelsen finner vara af omständigheterna påkalladt.

3. Skulle till följd af missväxt eller annan allmännare olycka sådan inskränkning i eljest vanliga tillfällen till erhållande af arbetsförtjänst äga rum, att arbetsföra personer utan eget förvållandc äfventyra nöd, må fattigvårdsstyrelsen äga att hemställa till fattigvårdssamhället om vidtagande af de åtgärder, hvilka däraf må föranledas.

14 §. 1. Är fattigvårdssamhälle fördeladt i rotar, skall fattigvårdsstyrelsen ej allenast hålla tillsyn däröfver, att de särskilda rotarne fullgöra hvad dem i afseende å fattigvård i allmänhet åligger, utan ock, där i visst fall fattigvård, som enligt 1 § erfordras, af roten underlätes, och rättelse ej genast efter tillsägelse af fattigvårdsstyrelsen följer, lämna den behöfvande nödig fattigvård och vidare förfara såsom i 29 § sägs. Enahanda tillsyn och förfarande åligger styrelsen i afseende å fattigvård, hvilken enskild person enligt 34 § sig åtagit.

2. Uppstår tvist mellan särskilda, till samma fattigvårdssamhälle hörande rotar angående skyldighet att bekosta fattigvård för viss person, tillkommer samhällets fattigvårdsstyrelse att tvisten afgöra.

15 § 1. Där kommunalnämnd ej utgör fattigvårdsstyrelse, utser fattigvårdssamhälle på landet ledamöter i sådan styrelse, män eller kvinnor, till det antal, som med hänsikt till samhällets vidd och folkmängd erfordras, dock ej mindre än tre; och skola, då val af ledamöter anställes, jämväl utses suppleanter i styrelsen till halfva antalet af ledamöterna, eller, om dessas antal ej är jämnt, till det antal, som är närmast Öfver hälften.2. I stad utses ledamöter i fattigvårdsstyrelse, män eller kvinnor, till det antal, fattigvårdssamhället finner skäligt bestämma, dock ej mindre än fem.

3. I afseende å ledamots och suppleants tjänstgöringstid och afgång samt rättighet att uppdraget sig afsäga, äfvensom beträffande uteblifvande från sammanträde utan förfall iakttages å landet hvad om ledamot eller suppleant i kommunalnämnd, och i stad hvad om stadsfullmäktig gäller.För uteblifvande utan giltigt, förfall två kronors böter. Kvinna, som blifvit till ledamot eller suppleant utsedd, är likväl berättigad att när som helst afsäga sig uppdraget.

4. Är fattigvårdssamhälle i rotar fördeladt, utser hvarje rote sin fattigvårdsföreståndare äfvensom, där rote bestämt, att särskild styrelse för dess fattigvårdsangelägenheter skall finnas, två eller flere af rotens medlemmar att jämte fattigvårdsföreståndaren sådan styrelse utgöra. Kongl. Förordn. d. 22 Mars 1889.

16 §. 1. I fattigvårdssamhälle, hvarest särskild fattigvårdsstyrelse är tillsatt, utser samhället bland styrelsens ledamöter ordförande och vice ordförande att tjänstgöra för den tid, de äro till ledamöter valde.

2. Äro både ordförande och vice ordförande hindrade att styrelsens sammanträde bevista, utser styrelsen inom sig ordförande för tillfället.

3. Till Konungens Befallningshafvande skall ofördröjligen insändas uppgift på den persons namn och bostad, som blifvit vald till ordförande i fattigvårdsstyrelse; och låter Konungens Befallningshafvande därom i länskungörelse meddela underrättelse.4. I styrelse för rotes fattigvårds angelägenheter är fattigvårdsföreståndaren ordförande.

17 §. 1, Fattigvårdsstyrelse sammanträder å det ställe och på de tider, styrelsen bestämmer, och dessutom så ofta ordföranden finner nödigt, eller då minst halfva antalet af styrelsens ledamöter därom gör framställning; börande å landet underrättelse om blifvande sammanträde offentligen kungöras, därest ej fråga är om ärende, som fordrar skyndsammare handläggning, än att sådant kan medhinnas.

2. Ärende må icke hos fattigvårdsstyrelse till afgörande företagas, så vida ej flere ledamöter än hälften af hela antalet äro tillstädes, och bör, där ledamöterna endast äro tre, hela antalet tillstädesvara.

3. Omröstning till beslut sker öppet, och tillkommer hvarje röstande en röst. Äro rösterna å båda sidor lika delade, gäller den mening ordföranden biträder. Val skall, där så äskas, förrättas med slutna sedlar, och skiljer lotten mellan lika röstetal.

18 §. 1. Ordförande i fattigvårdsstyrelse på landet skall vid sammanträde föra eller på eget ansvar låta föra protokoll, upptagande styrelsens beslut med skälen därtill. Han ombesörjer skriftväxlingen, emottager till styrelsen ankommande skrifvelser och gjorda framställningar, ansvarar för räkenskapernas ordentliga förande, vårdar styrelsens handlingar och håller öfver dem register, allt utan annan ersättning än den godtgörelse, som för skrifmaterialier, postporto samt skrifnings- och räkenskapsbesvär af fattigvårdssamhället anslås; ägande

ordföranden att för nämnda göromål antaga erforderliga biträden samt, när han finner skäligt, dem entlediga.2. Hvad här är sagdt gäller ock för ordförande i fattigvårdsstyrelse i stad, så framt ej af allmän rådstuga eller stadsfullmäktige, där sådana finnas, annorlunda beslutes.

19 §. Hvarje ledamot i fattigvårdsstyrelse ansvarar gemensamt med de öfrige för de medel, styrelsen under sin förvaltning haft, äfvensom för de säkerhetshandlingar, mot hvilkas antaglighet han ej till protokollet gjort anmärkning. Denna ansvarighet fortfar till dess förvaltningen blifvit godkänd af fattigvårdssamhället eller, om klander anställes, af vederbörlig domstol, eller ock till dess natt och år efter räkenskapernas aflämnande förflutit, utan att klander i laga ordning blifvit anställdt.

Anm. Fattigvårdsstyrelsens ledamöter ansvara blott en hvar gemensamt för de medel, som af dem omhänderhafvas. Deras ansvarighet sträcker sig sålunda icke till proprieansvarighet, eller att de äro ansvariga en för alla och alla för en för de medel, som af dem gemensamt förvaltas.

20 §. Fattigvårdsföreståndare äfvensom rotestyrelse skall ställa sig till efterrättelse, ej mindre hvad här ofvan om åliggande för fattigvårdsstyrelse och dess ordförande sagdt är och i afseende på rotens fattigvård finnes tillämpligt, än ock de särskilda föreskrifter, hvilka beslutet om rotefördelningen innehåller eller roten meddelar.

21 §. De föreskrifter, som i 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19 och 20 §§ äro meddelade, gälla ej för Stockholms stad, utan tjäna angående de ämnen, som i dessa §§ afses, förordningen angående kommunalstyrelse i Stockholm samt den för Stockholms fattigvårdssnämnd gällande instruktion till efterrättelse.

IV. Om hemortsrätt samt om ersättning för lämnad fattigvård.

22 § I fråga om fattigvård skall svensk medborgare, för hvilken behof däraf uppstår, anses, med nedan stadgade undantag, hafva hemortsrätt i det fattigvårdssamhälle, hvarest han senast författningsenligt blifvit eller bort mantalsskrifvas.

Anm. 1. Mantalsskrifningsförordningens den 6 Augusti 1894 § 3 mom. 1, 5, 6 och 7 hafva med afseende härå följande lydelse: enhvar skall mantalsskrifvas, där han är bosatt. Den, som för sig, hustru eller minderårigt barn enligt 1 § i Kongl. Förordningen den 9 Juni 1871 af fattigvårdssamhälle åtnjuter full försörjning, som ej är tillfällig, mantalskrifves inom fattigvårdssamhället motsvarande eller tillhörande distrikt. Den, som i och för arbete eller uppdrag af tillfällig beskaffenhet eller i följd af uppdrag, lämnadt af Riksdagen, eller eljest å annan ort sig uppehåller, må ej af sådan anledning där mantalsskrifvas. Enahanda stadgande gäller i afseende å den, som intagits å sjukvårdsinrättning eller förbättrings- eller uppfostringsanstalt utom hemorten. Kronoarbetskarl och fånge mantalsskrifvas inom det distrikt, i hvars mantalslängd han senast varit uppförd, så vida icke under arbets- eller fängelsetiden sådana förhållanden inträffat, att han på grund däraf bort, därest han vistats på fri fot, annorstädes mantalsskrifvas.

Anm. 2. Öfverföring af hemman från en kommun till en annan har ansetts ej medföra förändring i de å hemmanet boende fattighjons hemortsrätt. Kongl. Maj:ts utslag d. 16 Mars 1887, d. 13 April 1888, d. 20 Juni 1888 och d. 30 Nov. 1888. Se Skarin, Sveriges Rikes lag, B. sid. 247, och Jur. Arkiv af G. B. A. Holm.

Anm.3. Medelst utslag d. 15 Jan. 1896 har Kongl. Maj: t förklarat, att mosaisk trosbekännare skall åtnjuta fattigvård af den mosaiska församling, till hvilken han hörer.**23 §.** Den, som fyllt sextio år, behåller därefter den hemortsrätt han då ägde.

24 §. 1. Hustrun har, oberoende af sin ålder, hemortsrätt som mannen. Varder äktenskapet genom mannens död eller eljest upplöst, behåller hustrun den hemortsrätt, hon under äktenskapet senast ägde, till dess annan henne tillkommer.

2. Äkta barn, som är minderårigt, har faderns eller, där han är död och modern lefver, moderns hemortsrätt, men,

om båda föraldrarne äro döda, den hemortsrätt, hvilken den sist avlidne ägde.

3. Oäkta minderårigt barn har samma hemortsrätt som modern eller, om hon är död, hon ägde.

4. Vid den hemortsrätt barn äger, då det fyller femton år, bibehålles det till dess det själf annan erhåller.

Anm. Rörande underhållet till häktade personers barn innehålla Kongl. Cirkulären d. 24 Nov. 1837 och d. 17 Jan. 1854 följande föreskrifter:

Carl Johan etc. Sedan, i anseende till den mängd barn, som årligen medföljt sina föräldrar till fängelserna och där med dem hållits inneslutna, underdånig framställning hos Oss blifvit gjord om angelägenheten af närmare föreskrifter, huru med sådana barn hädanefter förhållas bör, hafve Vi i nåder funnit godt förordna, att, med undantag af späda barn, hvarom föreskrift i förevarande afseende i allmän lag redan finnes, och hvilket kommer att fortfarande lända till efterrättelse, andra barn, tillhörande uti fängelse inmanade föräldrar, ej få i fängelset föräldrarne medfölja, utan böra, då de icke upphunnit den ålder, att de anses kunna själfva sig försörja, samt hvarken deras föräldrar eller andra anförvanter kunna anskaffa dem utvägar till bärgning och ej heller på stället finnes allmän barnhusinrättning, som kan om dem draga försorg, under föräldrarnesfängelsetid vårdas och underhållas af fattigvården i den församling, hvilken sådant finnes efter författningarna tillhöra; och att, därest ej detta genast kan utrönas, Vår Befallningshafvande bör om barnens underhållande förskottsvis på statens bekostnad, af de till fångars vård och underhåll anslagna medel, på sätt som vid hvarje särskildt tillfälle, utan barnens intagande i fängelset lämpligast och med lindrigaste kostnad ske kan, emellertid föranstalta, intill dess någon församling blifvit tillförbunden att en sådan underhållsskyldighet fullgöra; skolande den kostnad, som af allmänna medel i omförmälda hänseende kan komma att förskottsvis utgå, då af nämnda församling ersättas; men om sådant vid något tillfälle icke kunnat någon församling åläggas, till afskrifning i behörig ordning anmälas. Meddelande Eder detta till behörig kännedom och efterrättelse i hvad på Eder ankommer, befalle Vi etc. Kongl. Cirkuläret den 24 November 1837.

Oskar etc. Då nu mera å Riksstaten är anvisadt ett särskildt anslag för understöd åt sådana fattiga, till hvilkas försörjning någon viss församling icke kan förpliktas, hafve Vi funnit skäligt att med ändring af hvad i nådiga brefvet den 24 Nov. 1837 är stadgadt därom, att hvad af fångvårdsmedlen blifvit i så beskaffade fall förskjutet till underhåll af barn, tillhörande häktade personer, skall i behörig ordning till afskrifning anmälas, i stället förordna, att sådant förskott hör till ersättning af förstbemälda anslag befordras; hvilket Eder till kännedom och efterrättelse meddelas; befallande etc. Kongl. Cirkuläret till Ofverståthållareämbetet och Konungens Befallningshafvande den 17 Jan. 1854.

25 §. Har någon för sig, hustru eller minderårigt barn kommit i behof af fattigvård enligt 1 § under det första kalenderår, för hvilket han, till följd af inflyttning, blifvit eller bort blifva mantalsskrifven inom visst fattigvårdssamhälle, eller har den, som med afseende å tilltänkt inflyttning mantalsskrifvits inom visst fattigvårdssambälle,dit ej inflyttat, anses han icke hafva hemortsrätt i det fattigvårdssamhälle, inom hvilket han sålunda blifvit eller bort blifva mantalsskrifven, utan behåller han den hemortsrätt, han näst därförut ägde.

Detsamma gäller, där någon under det första kalenderår, för hvilket han till följd af inflyttning blifvit eller bort blifva mantalsskrifven inom visst fattigvårdssamhälle, eller under det näst förut gående året för sig, hustru eller minderårigt barn af annat fattigvårdssainhälle åtnjutit fattigvård. Kongl. Förordn. d. 31 Dec. 1894.

26 §. För dem af krigsmanskapet eller af de vid kronans varf eller verkstäder anställde arbetare eller handtverkare, hvilka endast till följd af tjänsten mantalsskrifvas å tjänstgöringsorten, gäller ej denna mantalsskrifning till bestämmande af deras hemortsrätt.

27 §. Fattigvårdssamhälles fördelning i rotar har icke i förhållande till annat samhälle inverkan på fråga om hemortsrätt eller däraf beroende ersättning för lämnad fattigvård.

28 §. Ej må någon för äfventyret af framtida fattigvårdstunga förmenas rätt att välja vistelseort.

29 §. 1. Fattigvårdssamhälle, som på grund af 1 § lämnat fattigvård åt någon, hvilken inom annat samhälle har

hemortsrätt, är berättigadt att därför, äfvensom för begrafningskostnad, om sådan erfordrats, af det senare samhället erhålla ersättning. För utbekommande däraf äger fattigvårdsstyrelsen, som meddelat fattigvården, att, med utlämnande af tillgängliga handlingar till upplysning om det fattigvårdssamhälle, där den nödställde har hemortsrätt, samt med anmälan om de förhållanden, af hvilkafattigvården påkallats, och beskaffenheten däraf, inom en månad efter den dag, då fattigvården beviljades, anställa talan hos Konungens Befallningshafvande i länet. Försittes nämnda tid, skall all rätt till ersättning för fattigvård, som lämnas därefter och intill dess krafvet anhängiggöres, anses förfallen. Då ersättningstalan, hvarom nu är nämndt, blifvit väckt, förelägger Konungens Befallningshafvande, vid lämpligt äfventyr, fattigvårdsstyrelsen i det samhälle, mot hvilket talan föres, att inom viss kort tid med förklaring inkomma. Uppgifves den nödställde hafva hemortsrätt inom fattigvårdssamhälle i annat län, öfverlämnas ärendet till handläggning af Konungens Befallningshafvande därstädes. Efter skriftväxlingens afslutande och sedan ytterligare utredning, där sådan erfordras, försiggått, afgöres målet af Konungens Befallningshafvande. Särskild tvist emellan fattigvårdssamhällen om det belopp, hvartill ersättning för sådan fattigvård skäligen bör bestämmas, skall ock af Konungens Befallningshafvande afgöras.

Anm, Lasarettsdirektion samt syssloman vid lasarett och hospital hafva ansetts äga, enligt fattigvårdsförordningen och i där stadgad ordning, mot fattigvårdssamhälle föra talan om ersättning för lämnad sjukvård. Kongl. Maj:ts utslag d. 15 Febr. 1881, d. 30 April 1885, d. 23 Nov. 1888 och d. 12 Dec. 1888. Se Skarin, Sveriges Rikes lag, B. sid. 248.

2. Har fattigvårdssamhälle tillskyndats kostnad för fattigvård, som enligt 1 § lämnats någon, för hvars försörjning skyldeman eller annan enskild person eller rote bör ansvara, äger, i den mån fattigvårdsstyrelsen icke finner skäl till eftergift, samhället att af den, hvilken ansvarigheten åligger, åtnjuta ersättning för den lämnade fattigvården, så ock för begrafning, där sådan ägt rum. I fråga om utsökande af ersättning, som här omförmäles,gäller i tillämpliga delar hvad i 1 mom. om kraf mot visst fattigvårdssamhälle är stadgadt.

3. Är fattigvård enligt 1 § tilldelad någon, hvars hemortsrätt ej kan utrönas, eller den, som icke är svensk medborgare, och kan ej hos enskild person uttagas ersättning för den kostnad, som förorsakats af fattigvården eller af begrafning, om sådan ifrågakommit, erhåller vederbörande fattigvårdssamhälle gottgörelse af staten i den ordning, här nedan bestämmes.

Prejudikat N:r 1. Uti en den 12 Aug. 1881 till Konungens Befallningshafvande i Kristianstads län ingifven och därifrån för behörig åtgärd till Konungens Befallningsbafvande i Malmöhus län öfverlämnad skrift sökte Matteröds sockens fattigvårdsstyrelse, att, enär O. Christiansson hos styrelsen anhållit om understöd på den grund, att han såsom åldrig och bräcklig vore oförmögen att försörja sig själf, samt styrelsen därför sett sig föranlåten att tilldela honom 4 kronor för Juni och Juli månader nämnda år, men Christiansson, ehuru han och hans hustru under en lång följd af år varit och ännu vore mantalsskrifna i Matteröd på den s. k. lösdrifvareförteckningen, likväl borde anses äga hemortsrätt i Hörs socken, hvarest Christiansson bott under de senaste 6 eller 8 åren, fattigvårdsstyrelsen i sistnämnda socken måtte förpliktas att ersätta berörda understöds belopp och hvad Matteröds fattigvårdsstyrelse vidare kunde komma att till Christiansson utgifva.

Hörs fattigvårdsstyrelse svarade: såsom varande bräcklig och oförmögen till strängare arbete hade Christiansson idkat handel med korgar och kvastar samt under utöfvandet af denna sin handel visserligen på senare tider stundtals logerat på uppgifna ställe i Hörs socken men för det mesta uppehållit sig i andra socknar. Således yrkades frikännelse för utgifvande af fattigunderstöd till Christiansson.

På begäran af Matteröds fattigvårdsstyrelse hölls, med Konungens Befallningshafvandes tillåtelse, vittnesförhör med åtskilliga personer inför Västra Göinge häradsrätt; hvarvidE. Persdotter berättade, att Christiansson under de 4 eller 5 sista åren ständigt bott hos vittnet i Hör och därför erlagt månatlig hyresgäld ända till April 1881, då han från kommunalnämnden erhållit befallning att lämna orten; men att Christiansson, hvilken lifnärt sig genom handel med korgar och kvastar m. m., allt emellanåt varit ute på resor i andra orter och därvid stundom varit rätt länge borta från Hör; att Christiansson aldrig varit stadigt hemma hos vittnet så länge som en månad; samt att han vid inflyttandet till vittnet varit alldeles utblottad men efter hand skaffat sig åtskilligt husgeråd, som han

numera ägde;

samt andra vittnen sammanstämmande likaledes, att Christiansson under flera de senare åren uppehållit sig i Hör men ofta varit stadd på resor till andra orter för drifvande af sin handel.

I en ytterligare förklaring upprepade och utvecklade Hörs fattigvårdsstyrelse, hvad den förut yttrat samt erinrade, att Christiansson fortfarande vore mantalsskrifven i Matteröd.

Konungens Befallningshafvande i Malmöhus län yttrade i utslag d. 28 April 1882, att, enär af handlingarna i målet och af vittnesmålen inhämtades, dels att Christiansson, hvilken, enligt pastors i Färingtofta intyg, vore född därstädes d. 16 September 1825, genom vanförhet vore oförmögen att sig själf försörja och således måste anses vara i behof af fattigvård, enligt 1 § i Kongl. Förordn. d. 9 Juni 1871, som jämväl blifvit den 1 Augusti 1881 honom tilldelad; dels ock att Christiansson under de sist förflutna 5 eller 6 åren uppehållit sig inom Hörs socken under sådana omständigheter, att han bort därstädes mantalsskrifvas; förty och då nyssnämnda kommun vore att anse såsom Christianssons rätta hemort, förpliktigades Hörs fattigvårdssamhälle att till Matteröds fattigvårdsstyrelse utgifva ersättning för det understöd, som redan blifvit eller framdeles kunde varda Christiansson meddeladt med belopp, hvarom i brist af åsämjande finge särskildt tvistas. Häröfver klagade Hörs fattigvårdsstyrelse.

Christiansson hade ej vistats i Hör mer än i andra närliggande socknar, fastän han merendels från Hörs järnvägsstation afsändt sina produkter till ortens städer. Således bestredes, att Hörs församling skulle såsom Cristianssons hemort anses. I hvad fall som helst hade Matteröds fattigvårdsstyrelse saknat anledning tilldela Christiansson understöd, emedan hans s. k, vanförhet eller lamhet icke hindrat honom att drifva ett näringsfång, som vid tiden för fattigunderstödets mottagande skulle lämnat ett betydligt öfverskott enligt ett af två personer utfärdadt intyg.

I afgifven förklaring anförde Matteröds fattigvårdsstyrelse: då Christiansson inställde sig hos nyssnämnda styrelse, hade han varit trasig och eländig samt skadad i ena handen och ena benet och sagt sig vara i saknad af medel till sitt uppehälle. Vid sådant förhållande hade styrelsen, som icke känt, att Christiansson ägde några tillgångar, ej kunnat neka honom understöd.

Kammarrätten yttrade i utslag den 20 Februari 1883, att som jämlikt 11 och 12 §§ i Kongl. Förordningen d. 9 Juni 1871 fattigvård skulle sökas hos och, där den efter undersökning funnes erforderlig, beviljas af fattigvårdsstyrelsen i det samhälle, inom hvilket den behöfvande vistades; men Christiansson vid den tid, då ifrågavarande understöd blifvit honom af Matteröds sockens fattigvårdsstyrelse beviljadt, efter hvad styrelsen själf uppgifvit icke varit boende inom Matteröds utan i Hörs socken; alltså och då vid sådant förhållande fattigvårdsstyrelsen i Hör ej kunde mot sitt bestridande förpliktas att berörda understöd ersätta, funne Kammarrätten med stöd af åberopade lagrum äfvensom af 29 § i fattigvårdsförordningen skäligt att, med upphäfvande af Konungens Befallningshafvandes utslag, befria Hörs fattigvårdssamhälle från den samhället genom samma utslag ålagda ersättningsskyldighet.

Matteröds fattigvårdsstyrelse fullföljde sin talan hos Kongl. Maj:t. Enligt 1 § i 1871 års Kongl. Förordning hade understöd bort lämnas till Christiansson, hvarsuppgifter om behof vitsordats af hans utmagrade kropp och trasiga beklädnad. Det hade ej genast kunnat med säkerhet utrönas, hvar Christansson ägde hemortsrätt, och då måste understödet lämnas där det begärdes. Matteröds fattigvårdsstyrelse hade iakttagit föreskrifterna i 12 § 2 mom. samt i 29 § fattigvårdsförordningen. Därför begärdes fastställelse å Konungens Befallningshafvandes utslag.

Ändringssökandet bestreds af Hörs fattigvårdsstyrelse, som vidhöll förut framställda invändningar.

Målet föredrogs den 4 Februari 1884 i Högsta Domstolen hvarvid Högsta Domstolen fann skäligt att, med upphäfvande af Kammarrättens utslag, fastställa Konungens Befallningshafvandes i målet meddelade beslut. (Ur G. B. A. Holms juridiska arkiv.)

Prejudikat N:r 2. Drängen G. Dahlén var *åren 1878—83 mantalsskrifven i Törnevalla socken* af Linköpings län

men hade under tiden haft anställning i olika socknar, bland annat från *hösten 1878 till våren 1879* hos inspektor A. Bergström å *Väsby i Kullerstads socken. Den 17 Oktober 1884* befann sig Dahlén i *Kullerstads socken* och erhöll då för sinnessjukdom understöd af socknens fattigvård. Då nu fråga uppstod, hvilken sockens fattigvård skulle vidkännas kostnaden för detta understöd, förklarade *Konungens Befallningshafvande i Östergötlands län*, att underhållsskyldigheten ålåge *Törnevalla fattigvårdsstyrelse*, emedan Dahlén vore mantalsskrifven i denna socken *1883*, och behofvet af fattigvård uppstått *inom ett år efter denna tid*.

Kammarrätten och Högsta Domstolen åter upphäfde detta utslag, emedan Dahlén i följd af sitt vistande å *Väsby bort för året 1879 föras i mantal inom Kullerstads socken*. Denna senares fattigvård fick alltså bekosta Dahléns underhåll.

Prejudikat N:r 3. Pigan M. L. Nilsson uttog den 24 Oktober 1882 prästbevis för afflyttning till Hedemora men intogs den 11 Juni 1883 å Stockholms stads försörjningsinrättning, på grund af ett af andre stadsläkaren afgifvet skriftligt yttrande, däri han vitsordat, att Nilsson till följdaf värk m. m. vore oförmögen att med arbete sig försörja, till följd hvaraf hon rekommenderades till intagning å nämnda inrättning. Samma hade ock vederbörande roteman tillstyrkt.

Med åberopande af dessa förhållanden sökte Stockholms stads fattigvårdsnämnd uti en den 27 Juni 1883 till Öfverståtkållareämbetet ingifven och därifrån för laga åtgärd till Konungens Befallningshafvande i Kopparbergs län öfverlämnad skrift, att Hedemora stad såsom Nilssons försörjningsort måtte förpliktas ersätta Stockholms fattigvård kostnaden för hennes underhåll och vård å omförmälda inrättning efter 75 öre för dagen från och med intagningsdagen till dess hon kunde varda utskrifven eller försörjningsskyldigheten af Hedemora kommun öfvertoges. Fattigvårdsstyrelsen i Hedemora förklarade: visserligen tycktes Nilsson hafva hemortsrätt där i staden; men enär den vård hon erhållit lämnats henne å en allmän inrättning, där hon enligt läkares intyg blifvit för sjukdom intagen, borde enligt 13 § i Kongl. Kung. d. 21 Okt. 1864 icke någon ersättning för samma vård utgå.

I utslag d. 17 Augusti 1883 yttrade sig Konungens Befallningshafvande, att ehuru ostridigt vore, det Nilsson i Hedemora stad ägde hemortsrätt; likväl och som Stockholms stad för underhållande af därstädes anordnade sjukvårdsinrättningar uppbure den enligt Kongl. Kung. d. 26 Augusti 1873 af stadens invånare utgående sjukvårdsafgift och således utgjorde särskildt sjukvårdsdistrikt hvid hvilket förhållande stadens sjukvårdsinrättningar voro likställda med länens lasarett; alltså och då, jämlikt 13 § i Kongl. Kung. angående förändrade instruktioner för direktioner, läkare och sysslomän vid länens lasarett och kurhus den 21 Oktober 1864, medellös person, som inom ett lasarettsdistrikt insjuknat men tillhörde annat lasarettsdistrikt, skulle å lasarettet inom förstnämnda distrikt njuta underhåll och Öfriga sjukhusförmåner kostnadsfritt, samt Nilsson, som för sjukdom intagits åförsörjningsinrättningen och saknat egna medel, följaktligen skolat där erhålla kostnadsfri vård, kunde fattigvårdsnämndens i målet förda talan icke bifallas. Efter det Stockholms stads fattigvårdsnämnd besvärat sig öfver detta Konungens Befallningshafvandes utslag och Hedemora fattigvårdsstyrelse sig förklarat, yttrade Kammarrätten i utslag den 20 November 1883, att som det i 13 § uti ofvan åberopade Kongl. Kung. d. 21 Okt. 1864 förekommande stadgande om kostnadsfri sjukvård icke ägde tillämpning i fråga om Stockholms stads allmänna försörjningsinrättning; alltså funne Kammarrätten jämlikt 29 § i Kongl. Förordn. angående fattigvården d. 9 Juni 1871 skäligt att, med ändring af Konungens Befallningshafvandes utslag, ålägga fattigvårdsstyrelsen i Hedemora, där Nilsson ostridigt hade hemortsrätt, då hon den 11 Juni 1883 intogs till vård å allmänna försörjningsinrättningen i Stockholm, att ersätta Stockholms kommun kostnaden för hennes underhåll å nämnda inrättning efter fordrade 75 öre om dagen från och med berörda den 11 Juni och vidare, så länge Nilsson varit å försörjningsinrättningen intagen. Genom dom d. 8 Sept. 1884 fann Högsta Domstolen ej skäl att i Kammarrättens utslag göra ändring. (Ur Jur. Arkiv.)

30 §. 1. Då någon, som af ett fattigvårdssamhälle undfår fattigvård enligt 1 §, har hemortsrätt i annat fattigvårdssamhälle, äger fattigvårdsstyrelsen i det senare samhället begära hans hemsändande eller därom själf

besörja, eller ock med begifvande af fattigvårdsstyrelsen i det samhälle, hvarest han vistas, låta honom där kvarblifva, i hvilket senare fall hans fattigvård besörjes af denna styrelse mot ersättning af det samhälle, där han har hemortsrätt. Vill denna fattigvårdsstyrelse ej medgifva hans kvarblifvande, är styrelsen berättigad att hemsända honom till detfattigvårdssamhälle, i hvilket han har hemortsrätt, och att af detta samhälle erhålla godtgörelse för den skäliga kostnad, som däraf föranledes; dock må hemsändande ej ske, innan fattigvårdsstyrelsen i sistnämnda samhälle lämnats tillfälle att därmed själf taga befattning, och ej heller äga rum, så framt den, hvars hemsändande är i fråga, skulle däraf lida till sin hälsa, eller fattigvården endast är tillfällig.

2. Hvad i 29 § 2 och 3 mom. är stadgadt om ersättning för fattigvård åt dem, som där nämnde äro, gäller ock om godtgörelse af kostnad för deras hemsändande.

31 §. 1. Befinnes någon af manskapet vid värfvad trupp inom arméen eller vid annan afdelning af sjöförsvaret än båtsmanshållet, eller någon vid kronans varf eller verkstad anställd arbetare eller handtverkare inom ett år efter afskedstagandet vara af ålderdom eller ock af kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte, som under tjänstetiden ådragits, försatt i så nödställd belägenhet, att fattigvård enligt 1 § honom lämnas, ersättes vederbörande fattigvårdssamhälle af staten ej mindre kostnaden för fattigvården, än äfven hemsändnings- eller begravningskostnad, där sådan ifrågakommit. Lag samma gäller, då fattigvård enligt 1 § lämnas hustru eller minderårigt barn, som däraf är i behof, under det mannen eller fadern i tjänst, som här är nämnd, kvarstår eller inom ett år efter hans under tjänstetiden inträffade död eller inom lika tid efter det han från tjänsten undfick afsked, i sistnämnda fall dock endast om mannen eller fadern, till följd af ofvan uppgifvet förhållande, enligt 1 § själf varit eller är i åtnjutande af fattigvård.

2. Har någon oafbrutet under minst fem år vistats utom fattigvårdssamhälle, hvarest han har hemortsrätt, och har samhället måst vidkännas kostnad till följd affattigvård, hemsändning eller begrafning, som erfordrats för honom själf eller för hans minderåriga barn eller hustru, de där jämväl under nämnda tid utom samhället oafbrutet vistats; må samhället, så framt det är af fattigvård synnerligen betungadt, eller ock den eller de personer, hvilka, enligt hvad ofvan sägs, varit borta från samhället, under samma tid oafbrutet vistats utom riket, kunna erhålla understöd af staten, i den mån för sådant ändamål anslagna medel lämna tillgång och Kongl. Maj:t pröfvar skäligt. Kongl. Förordn. d. 13 Juli 1887.

32 §. 1. Ersättning eller understöd af staten enligt 29, 30 och 31 §§ sökes af vederbörande fattigvårdsstyrelse hos Konungens Befallningshafvande för hvarje år inom Januari månads utgång det påföljande året; och åligger Konungens Befallningshafvande att granska de ansökningar, som inkommit, och före den 15 nästföljande Mars dem jämte eget utlåtande till Kongl. Maj:t insända.

Har fattigvård enligt 1 § lämnats åt någon, som icke är svensk eller norsk medborgare, och åstundar härför ersättning af staten, skall fattigvårdsstyrelsen dessutom, med öfverlämnande af tillgängliga handlingar, helst i hufvudskrift, rörande den nödställdes person, födelseort och hemortsrätt jämte de öfriga upplysningar, hvilka genom förhör med honom eller annorledes kunna erhållas angående berörda omständigheter och den tid, som förflutit, sedan han lämnade sitt hemland, inom en månad efter den dag, då fattigvården beviljades, hos Konungens Befallningshafvande göra framställning om den ifrågavarande personens hemsändande. Försittes nyssnämnda tid, skall rätt till ersättning för fattigvård, som lämnas därefter och intill dess framställningen göres, anses förfallen. I fall, där det icke enligt särskilda bestämmelser tillkommer KonungensBefallningshafvande att afgöra hemsändningsfrågan, skall densamma underställas Kongl.Majt:s pröfning. Kongl. Förordn. d. 16 Nov. 1889.

Anm. Genom denna förordning har Kongl. Cirkuläret d. 19 Juli 1872 till Kongl. Maj:ts Befallningshafvandena i riket angående ryska undersåtar, som intagits å sjukhus eller andra välgörenhetsinrättningar, upphört att gälla. Kongl. Kung. d. 16 Nov. 1889.

2. Angående behandling af frågor om ersättning för understöd, som af fattigvärdssamhällen i ett af de förenade rikena Sverige och Norge lämnas nödställde från det andra riket, gäller hvad särskildt stadgas. Se sid. 59 o. f.

Anm. 1. Kongl. Kung. d. 21 Augusti 1885, angående handlingar, som böra bifogas ansökningar om ersättning af statsmedel för fattigvårdskostnader, har följande lydelse:

Vi Oskar etc. göre veterligt: att som vid pröfning af ansökningar, hvilka jämlikt 32 § 1 mom. af nådiga förordningen angående fattigvården d. 9 Juni 1871 blifvit till Oss insända, det ofta befunnits, att uppgifter, som varit af nöden för bedömande, om och i hvad mån fattigvårdskostnader, för hvilka godtgörelse af allmänna medel blifvit begärd, borde af staten ersättas, antingen saknats eller endast ofullständigt meddelats, hafve Vi funnit godt i nåder förordna, att, när ersättning eller understöd af staten enligt 29, 30 eller 31 §§ af ofvannämnda förordning sökes, vid ansökningen böra, förutom hvad som i öfrigt kan erfordras till bestyrkande af däri förekommande uppgifter, tillika så vidt möjligt fogas följande handlingar:

1) specificerad räkning å de belopp, för hvilka godtgörelse begäres, med angifvande, särskildt för hvarje understödstagare, af tiden, då utbetalning skett; skolande räkningen, där den ej åtföljes af behöriga verifikationer, vara till riktigheten styrkt af fattigvårdsstyrelsens ordförande eller vederbörande räkenskapsförare;

2) afskrift af utslag eller annat beslut, som åberopas;3) åldersbetyg för understödstagare, som är minderårig; Detta åldersbetyg utfärdas af vederbörande pastorsämbete.

4) hemortsuppgift angående hvarje i ansökningen afsedd understödstagare, för hvilkens fattigvård godtgörelse af statsmedel icke tillförene lämnats; börande denna uppgift, sedan understödstagaren blifvit förhörd, i korthet affattas med angifvande af hans namn, tid och ort för hans födelse och konfirmation, hans föräldrars namn och samhällsställning, de orter, där understödstagaren vistats, och den tid han å hvarje ställe sig uppehållit, om han förut åtnjutit fattigunderstöd samt i sådant fall när och hvar, jämte de omständigheter i öfrigt, som kunna tjäna till ledning för bedömande af hvar han må äga hemortsrätt i fattigvårdshänseende;

5) om ansökningen afser person, hvilkens hemortsrätt uppgifves icke hafva kunnat utrönas, redogörelse ej mindre för de åtgärder, som må hafva blifvit i sådant syfte vidtagna, än äfven för de omständigheter, i följd hvaraf anställda försök att utröna hemortsrätten visat sig fruktlösa; samt

6) om ansökningen grundar sig på berörda förordnings 31 § 2 mom., dels utredning därom att den, som erhållit fattigunderstöd, har hemortsrätt i den kommun, för hvilkens räkning understöd af statsmedel sökes, och i sammanhang därmed uppgift på de åtgärder, som må vara vidtagna mot andra kommuner, där ifrågavarande person kunnat förmodas äga hemortsrätt, dels äfven redogörelse angående fattigvårdssamhällets utgifter under de två sista år, för hvilka uppgifter i sådant hänseende äro tillgängliga; börande sistnämnda redogörelse för hvartdera året i siffror utvisa samhällets folkmängd, antalet där understödda personer, fattigvårdsutgifternas slutsumma och huru stor utdebitering på hvarje fyrk eller bevillningskrona för fattigvården erfordrats, samt i öfrigt vara så affattad, att däraf må kunna bedömas, i huru hög grad samhället är af fattigvård betungadt; och skall, därest vid den i 32 § 1 mom. af fattigvårdsförordningen föreskrifna granskning af de till Våre Befallningshafvande inkomna ansökningar befinnes, att något af hvad här ofvan stadgats ej blifvit behörigen iakttaget, underrättelse därom lämnas vederbörande fattigvårdsstyrelse, innan ansökningarna till Oss insändas. — Det alle etc.***Anm. 2.*** Kongl. Kung. 9 Juni 1871 föreskrifver: fattigvårdsstyrelse å svensk gränsort, hvarest Konungens Befallningshafvande icke har sitt säte, äger att för understöd, som af styrelsen meddelas till beredande af nödtorftigt uppehälle under högst fjorton dagars tid åt arbetsföre men nödställde svenske medborgare, hvilka af myndighet utom riket aflämnas å svensk gränsort, där de icke hafva sina hemvist, söka godtgörelse på sätt och i den ordning 32 § 1 mom. af Kongl. Förordn. d. 9 Juni 1871 bestämmer, hvilka ansökningar skola af Konungens Befallningshafvande granskas och jämte eget utlåtande till Kongl. Maj:t insändas inom den i samma mom. stadgade tid.

V. Om bidrag till fattigvården.

33 §. Där afkastningen af fattigvårdssamhälles för fattigvården afsedda fastigheter och kapital, inflytande

bötesmedel, kollekter, frivilliga gåfvor och andra sådana inkomster icke äro tillräckliga för fattigvårdens bestridande, skall hvad där utöfver erfordras fyllas genom tillskott efter de grunder, som för kommunalutskylders utgörande i allmänhet äro stadgade. Kongl. Förordn. d. 1 Juni 883.

Anm. Genom denna paragraf åsyftas, att bidragen till fattigvårdens utgörande skola jämt fördelas efter det fyrktal, som enhvar inom fattigvårdssamhället har sig åsatt. Med tillämpning af denna paragraf har ock Kongl. Maj:t upphäft alla de kommunalstämmobeslut, hvarigenom bestämts, att fattigvården skulle utgöras olika af dem, som äro skyldiga att däri deltaga. Då t. ex. kommuner beslutat, att enhvar skulle med husrum och vedbrand förse de på hans ägor boende fattiga, så hafva dessa beslut såsom stridande emot nyssnämnda paragraf upphäfts.

34 §. Idkas vid fabriks-, bruks- eller grufveegendom inom fattigvårdssamhälle å landet rörelse af den utsträckning, att därvid begagnas ett större antal arbetare, som ***Anm. 2.*** Kongl. Kung. 9 Juni 1871 föreskrifver: fattigvårdsstyrelse å svensk gränsort, hvarest Konungens Befallningshafvande icke har sitt säte, äger att för understöd, som af styrelsen meddelas till beredande af nödtorftigt uppehälle under högst fjorton dagars tid åt arbetsföre men nödställde svenske medborgare, hvilka af myndighet utom riket aflämnas å svensk gränsort, där de icke hafva sina hemvist, söka godtgörelse på sätt och i den ordning 32 § 1 mom. af Kongl. Förordn. d. 9 Juni 1871 bestämmer, hvilka ansökningar skola af Konungens Befallningshafvande granskas och jämte eget utlåtande till Kongl. Maj:t insändas inom den i samma mom. stadgade tid.

V. Om bidrag till fattigvården.

33 §. Där afkastningen af fattigvårdssamhälles för fattigvården afsedda fastigheter och kapital, inflytande bötesmedel, kollekter, frivilliga gåfvor och andra sådana inkomster icke äro tillräckliga för fattigvårdens bestridande, skall hvad där utöfver erfordras fyllas genom tillskott efter de grunder, som för kommunalutskylders utgörande i allmänhet äro stadgade. Kongl. Förordn. d. 1 Juni 883.

Anm. Genom denna paragraf åsyftas, att bidragen till fattigvårdens utgörande skola jämt fördelas efter det fyrktal, som enhvar inom fattigvårdssamhället har sig åsatt. Med tillämpning af denna paragraf har ock Kongl. Maj:t upphäft alla de kommunalstämmobeslut, hvarigenom bestämts, att fattigvården skulle utgöras olika af dem, som äro skyldiga att däri deltaga. Då t. ex. kommuner beslutat, att enhvar skulle med husrum och vedbrand förse de på hans ägor boende fattiga, så hafva dessa beslut såsom stridande emot nyssnämnda paragraf upphäfts.

34 §. Idkas vid fabriks-, bruks- eller grufveegendom inom fattigvårdssamhälle å landet rörelse af den utsträckning, att därvid begagnas ett större antal arbetare, somutgöra egna matlag, eller har innehafvare af jord å landet i sin tjänst antagit statfolk eller å sina ägor upplåtit bostad eller plats därtill åt så kallade backstugusittare eller inhyseshjon, de där ock utgöra egna matlag; och finnes sådant för fattigvårdssamhället medföra väsentligt större tunga, än som motsvaras af de bidrag, hvilka enligt 33 § egendomsinnehafvaren skall lämna, är denne pliktig att därutöfver utgifva särskildt tillskott. Härom må öfverenskommelse emellan fattigvårdsstyrelsen och egendomsinnehafvaren träffas; men, där det ej sker, äger Konungens Befallningshafvande, på fattigvårdsstyrelsens yrkande, och efter det egendomsinnehafvaren blifvit hörd, att profva, huruvida denne bör till fattigvårdssamhället erlägga särskild årlig afgift, hvilken må bestämmas till högst tio riksdaler (kronor) för hvarje sådant matlag. Önskar egendomsinnehafvaren hellre åtaga sig enskild ansvarighet för den fattigvårdstunga, som af ifrågavarande matlag föranledes, är det honom tillåtet, så vida han därtill finnes vederhäftig, och åtnjuter han då befrielse från ej mindre nämnda särskilda afgift, än äfven hälften af den tillskottsafgift, hvarom i 33 § stadgas. Öfverenskommelse eller föreskrift, som här är nämnd, skall gälla för en tid af fem år; dock må, så vida fattigvårdssamhället och egendomsinnehafvaren därom åsämjas, öfverenskommelsen eller föreskriften före denna tids utgång upphöra att tillämpas.

Anm. 1. Blädinge församling beslöt på Decemberstämman år 1883, att säterierna Oby och Lästa inom nämnda församling skulle betala i mån af sitt fyrktal en tredjedel mera än den öfriga delen af församlingen, på grund

däraf att de, enligt 5 kap. 34 fattigvårdsförordningen, hade många statfolk och backstugusittare, hvarfor ifrån nämnda gårdar voro flera fattighjon, som blefvo till tunga förförsamlingen. Säteriinnehafvarne klagade, frågan genomgick de högre rätterna, och Kongl. Maj:t stadfästade kommunalstämmans beslut.

Anm. 2. Munsö församling yrkade af samma skäl, att arrendatorn af Norrby G. M. Almquist måtte åläggas att, utöfver hvad som stadgades i nyssnämnda paragraf, utgifva åtta kronor för hvarje matlag af på hans ägor boende statfolk, backstugusittare och inhyseshjon; men afslogs detta kommunens yrkande på grund af att ej visats, det Almqvist mera än de öfriga egendomsinnehafvarne inom kommunen betungat fattigvården.

VI. Om fattigvårdssamhälles rätt mot dem, som åtnjuta fattigvård; så ock om bettlande.

35 §. 1. Fattigvårdsstyrelse tillkommer målsmans- och husbonderätt öfver den, som af fattigvårdssamhället åtnjuter full försörjning, hvilken ej blott tillfällig är, samt husbonderätt ej mindre öfver enhvar, som för sig åtnjuter annan fattigvård, än ock öfver den, hvars minderåriga barn eller hvars hustru enligt 1 § åtnjuter full försörjning, som ej är tillfällig; gällande den målsmans-och husbonderätt så länge fattigvården fortfar.

2. Om någon genom lättja eller liknöjdhet ådrager sitt minderåriga barn eller sin hustru sådan nöd, att fattigvård måste enligt 1 § någon af dem lämnas, skall han, äfven om fattigvården är tillfällig, stå under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde, till dess den kostnad, fattigvårdssamhället tillskyndats, blifvit godtgjord. Till enahanda påföljd är den förfallen, hvars minderåriga barn, enligt hvad här nedan sägs, för bettlande anhålles och på fattigvårdssamhälles bekostnad hemsändes.

3. Den fattigvårdsstyrelse tillkommande husbonderätt må styrelsen å annan öfverlåta. församlingen. Säteriinnehafvarne klagade, frågan genomgick de högre rätterna, och Kongl. Maj:t stadfästade kommunalstämmans beslut.

Anm. 2. Munsö församling yrkade af samma skäl, att arrendatorn af Norrby G. M. Almquist måtte åläggas att, utöfver hvad som stadgades i nyssnämnda paragraf, utgifva åtta kronor för hvarje matlag af på hans ägor boende statfolk, backstugusittare och inhyseshjon; men afslogs detta kommunens yrkande på grund af att ej visats, det Almqvist mera än de öfriga egendomsinnehafvarne inom kommunen betungat fattigvården.

VI. Om fattigvårdssamhälles rätt mot dem, som åtnjuta fattigvård; så ock om bettlande.

35 §. 1. Fattigvårdsstyrelse tillkommer målsmans- och husbonderätt öfver den, som af fattigvårdssamhället åtnjuter full försörjning, hvilken ej blott tillfällig är, samt husbonderätt ej mindre öfver enhvar, som för sig åtnjuter annan fattigvård, än ock öfver den, hvars minderåriga barn eller hvars hustru enligt 1 § åtnjuter full försörjning, som ej är tillfällig; gällande den målsmans-och husbonderätt så länge fattigvården fortfar.

2. Om någon genom lättja eller liknöjdhet ådrager sitt minderåriga barn eller sin hustru sådan nöd, att fattigvård måste enligt 1 § någon af dem lämnas, skall han, äfven om fattigvården är tillfällig, stå under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde, till dess den kostnad, fattigvårdssamhället tillskyndats, blifvit godtgjord. Till enahanda påföljd är den förfallen, hvars minderåriga barn, enligt hvad här nedan sägs, för bettlande anhålles och på fattigvårdssamhälles bekostnad hemsändes.

3. Den fattigvårdsstyrelse tillkommande husbonderätt må styrelsen å annan öfverlåta.4. Skulle arbetsför person, som står under fattigvårdsstyrelses husbondevälde och ej är minderårig, vägra att fullgöra arbete, som honom föresättes af styrelsen eller annan, å hvilken husbonderätten öfverlåtits, eller eljest visa tredska, själfsvåld,

oordentlighet eller sturskhet, och rättar han sig ej efter styrelsens varning, må styrelsen, då hon aktar nödigt, om förhållandet göra anmälan hos Konungens Befallningshafvande. Visar åter annan, som står under fattigvårdsstyrelses husbondevälde, tredska, själfsvåld, oordentlighet eller sturskhet, må, om han fyllt femton år, hans underhåll för någon tid minskas, och äger, om han yngre är, styrelsen låta honom lämpligen aga.

Anm. Inlands nordre Häradsrätt meddelade den 24 Mars 1884 utslag, att, enär S. Olsson i Klefva, som brustit åt honom förelagd ed, vore lagligen öfvertygad att hafva med B. M. Magnusdotter haft samlag å sådan tid, att han kunde vara fader till hennes den 7 Oktober 1882 födde son Niklas Hilmer, han förpliktades att årligen från barnets födelse, till dess det uppnått 15 års ålder eller kunde sig själf försörja, till Magnusdotter utgifva visst uppfostringsbidrag.

Fattigvårdsstyrelsen inlämnade till Konungens Befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län en skrift, åtföljd dels af nämnda Häradsrätts utslag, dels af fattigvårdsstyrelsens d. 6 Augusti 1884 hållna protokoll, utvisande, att som Olsson icke fullgjort sin skyldighet att enligt Häradsrättens utslag betala uppfostringsbidrag till Magnusdotters barn, hvilket kommit Norums fattigvård till last, styrelsen till dess sammanträde sist berörda dag utlyst auktion andra gången för att få Olsson utlejd i tjänst till den högstbjudande, äfvensom att O. Nilsson i Blixeröd då stannat för ett anbud af 40 kr. för ett år, räknadt från d. 15 Augusti 1884 till samma dag 1885, hvilken lön skulle betalas till styrelsen, som ägde den förvalta till nödiga gångkläder åt Olsson samt till bidrag för barnets uppfostran; och skulle afskrift af protokollet ofördröjligen tillställas Olsson med förständigande att senast den 15 Augusti 1884 inställa sigi tjänsten vid påföljd, att i annat fall anmälan därom skulle ske hos Konungens Befallningshafvande. Olsson delgafs nämnda protokoll den 7 Augusti 1884.

Uti omförmälda skrift anhöll styrelsen, under åberopande af 35 § 4 mom. i gällande fattigvårdsförordning, att, enär Olsson ej kunde förmås fullgöra sitt åliggande att draga försorg om i fråga varande barn, som låge kommunen till last, och Olsson icke heller ställt sig till efterrättelse kommunalnämndens föreläggande att inträda i tjänst hos Nilsson, samt någon sådan tvångsarbetsanstalt, som i 6 § 3 mom. eller 9 § 2 mom. i fattigvårdsförordningen omtalades, icke funnes i orten, Konungens Befallningshafvande måtte befordra Olsson till straff efter 42 § 1 mom. i nämnda Kongl. Förordning.

Konungens Befallningshafvande utlät sig i resolution den 21 November 1884, att, enär den omständigheten, att Olsson med Magnusdotter haft samlag å sådan tid, att han kunde vara fader till i fråga komna barn och därför af domstol dömts att utgifva uppfostringsbidrag, ej kunde, då Olsson ej uttryckligen medgifvit sig vara fader till barnet, anses berättiga till att i fråga om Olsson tillämpa stadgandena i 35, 41 och 42 §§ i fattigvårdsförordningen, funnes den af styrelsen gjorda anmälan icke till någon åtgärd föranleda.

Styrelsen fullföljde sin talan hos Kongl. Maj;t. Den hade ansett sig äga husbondevälde öfver Olsson, hvilken blifvit dömd att utgifva uppfostringsbidraget men underlåtit fullgöra denna sin skyldighet.

I afgifven förklaring anmärkte Olsson, att fattigvårdsstyrelsen borde anses hafva öfverskridit sin befogenhet, då fattigvårdsstyrelsen hvarken hos Konungens Befallningshafvande eller hos Kongl. Maj:t visat, att kommunalstyrelsen anbefallt ofvanberörda åtgärds vidtagande. Icke heller hade fattigvårdsstyrelsen ådagalagt, att den haft några utgifter för barnet. Häradsrättens utslag vore icke hos styrelsen transporteradt, och det vore icke utredt, att Olsson saknade tillgång till det ådömda beloppets utgifvande. Således yrkades, att ändringssökandet måtte ogillas.

Enär sådana förhållanden i förevarande fall icke voreför handen, att Olsson lagligen kunde anses hafva kommit under fattigvårdsstyrelsens husbondevälde, fann Högsta Domstolen ej skäl att i Konungens Befallningshafvandes beslut meddela ändring, G. B. A. Holm, Jur, Arkiv, årg. 1885, sid, 62.

36 § 1. Fattigvårdssamhälle är berättigadt att af den egendom, som tillhör någon, då han kommer i åtnjutande af fattigvård, eller honom sedermera tillfaller, i den mån fattigvårdsstyrelsen icke finner skäl till eftergift, erhålla godtgörelse ej mindre för lämnad fattigvård än äfven för hemsändnings- eller begravningskostnad, när sådan i fråga kommit.

2. Varder enligt 1 § någon emottagen till full försörjning, som ej blott tillfällig är, skall allt, hvad han då äger, tillfalla det fattigvårdssamhälle, som bekostar fattigvården.

3. Arbetsförtjänst, som tillkommer någon den tid han står under fattigvärdsstyrelses husbondevälde, må, antingen styrelsen begagnar hans arbetskraft eller tillåter honom själf däröfver förfoga, användas ej allenast till godtgörelse, hvarom i 1 mom. förmäles, utan ock till ersättning för fattigvård, hvilken enligt 1 § lämnats hans minderåriga barn eller hans hustru, äfvensom till gäldande al hvad han enligt 43 § 2 mom, kan kännas skyldig att utgifva för bettlande barns hemsändande.

37 §. Hvad i 35 och 36 §§ är sagdt om fattigvårdssamhälle och fattigvårdsstyrelse, gäller ock, där samhälle är i rotar fördeladt, för rote och fattigvårdsföreståndare eller rotestyrelse.

38 §. Hvar som med ord eller åtbörder begär allmosa af annan än den, hvilken enligt 11 § hör anmälan om behof af fattigvård emottaga, anses hafva bettlat.**39 §.** 1. Inom hvarje fattigvårdssamhälle skall finnas behöfligt antal tillsyningsmän, hvilka böra anhålla bettlare och med dem anställa förhör samt i öfrigt förfara på sätt i 40 § föreskrifves.

2. Fattigvårdsstyrelse äger att tillsyningsman antaga och, då styrelsen så för godt finner, entlediga; och åtnjuter tillsyningsman för sitt bestyr den aflöning, fattigvårdssamhället efter förslag af fattiggvårdsstyrelsen bestämmer.

Anm. 1. Dessa tillsyningsmän utses ej å kommunalstämma, utan af fattigvårdsstyrelse; men där fråga är om aflöning för desamma, skall fattigvårdsstyrelse uppgöra förslag därtill, hvilket förslag uuderställes kommunalstämmans beslut.

Anm. 2. Rörande tillsyningsmäns åliggande i fråga om lösdrifvare, se Lag den 12 Juni 1885 § 15, sid. 92.

40 § 1. Anser tillsyningsman anhållen bettlare, som fyllt femton år, vara i den nödsfallda belägenhet, att enligt 1 § fattigvård erfordras, skall tillsyningsmannen om förhållandet göra anmälan hos fattigvårdsstyrelsen för den åtgärd, som vederbör.

2. Bettlar någon efter fyllda femton år utan att vara i den nödställda belägenhet, att fattigvård enligt 1 § erfordras, må tillsyningsman, om bettlaren icke har sitt hemvist inom det fattigvårdssamhälle, där han anhålles, inställa honom, å landet, hos kronofogde eller länsman och, i stad, hos stadsfiskalen. Har åter anhållen bettlare sitt hemvist inom det fattigvårdssamhället, anmäler tillsyningsmannen förhållandet hos fattigvårdsstyrelsen, som, där fattigvård enligt 2 § anses icke böra i fråga komma, meddelar bettlaren varning eller ock låter inställa honom hos polistjänsteman som ofvan är nämndt. Kongl. Förordn. d. 12 Juni 1885.3. Anträffas minderårigt barn bettlande inom främmande fattigvårdssamhälle, bör tillsyningsmannen ombesörja barnets afförande till det fattigvårdssamhälle, hvarest barnet har hemortsrätt, eller, om den, hvilken vården om barnet åligger, har sitt hemvist inom annat fattigvårdssamhälle, till detta. Är ej då tillförlitligen kändt, till hvilken ort barnet sålunda må kunna afföras, bör tillsyningsmannen öfverlämna det till fattigvårdsstyrelsen för erhållande under tiden af den fattigvård, som nödig pröfvas.

4. Bettlar minderårigt barn inom fattigvårdssamhälle, hvarest den, hvilken vården om barnet åligger, har sitt hemvist eller barnet har hemortsrätt, eller är barn till följd af bettlande hemsändt till sådant samhälle, bör tillsyningsman om förhållandet göra anmälan hos fattigvårdsstyrelsen, som lämnar barnet fattigvård, då sådan erfordras, eller, om behof däraf ej är för handen, och af omständigheterna ådagalägges, att bettlandet ej skett på befallning eller med tillåtelse af föräldrar eller annan, hvilken vården om barnet åligger, varnar barnet samt uppmanar den, som om barnet har vård, att hålla noggrann tillsyn öfver detsamma. Varder, sådant oaktadt, bettlandet förnyadt, gör tillsyningsman därom anmälan hos ortens polismyndighet, som då må förordna, att barnet af föräldrar eller annan, under hvars vård och lydnad det står, med aga hemma i huset rättas skall.

5. Har minderårigt barn bettlat på befallning eller med tillåtelse af föräldrar eller annan, som är skyldig att om barnet taga vård, må fattigvårdsstyrelse antingen varna den, som bettlandet befallt eller tillåtit, eller ock låta inställa honom, å landet, hos ortens kronofogde eller länsman och, i stad, hos stadsfiskalen. Kongl. Förordn. d. 12

Juni 1885.**Anm.** Rörande utländska bettlares behandling gäller nedanstående Kongl. Maj:ts Cirkulär d. Maj 1886:

Vi Oskar etc. Sedan till följd af Lagen d. 12 Juni 1885 nya bestämmelser i fråga om lösdrifvares behandling från och med nästlidne Oktober månads början blifvit till efterlefnad gällande, hafve Vi, som funnit af behof påkalladt, att särskilda föreskrifter meddelas angående behandlingen af utländingar, hvilka här i riket beträdas med lösdrifveri, förordnat, att därest utländsk man eller kvinna här i riket beträdes med lösdrifveri, eller genom bettlande eller sådan förseelse, som omförmäles i 40 § 5 mom. af Kongl. Förordn. d. 9 Juni 1871 angående fattigvården, sådant nämnda moment lyder genom Kongl. Förordningen d. 12 Juni 1885, gör sig förfallen till behandling såsom lösdrifvare, må, i händelse det land, till hvilket den ifrågavarande personen står i undersåtligt förhållande, är så beläget, att han eller hon kan dit befordras, utan att under vägen behöfva uppehålla sig å annat lands område, Konungens Befallningshafvande eller Öfverståthållareämbetet draga försorg därom att personen på lämpligt sätt varder till sitt hemland återsänd, sedan underrättelse därom dock förut meddelats vederbörande myndighet å det ställe i nämnda land, dit personen först ankommer, men att i annan händelse än nu är nämndt, äfvensom ifall det icke med full tillförlitlighet kan utredas, hvilket land personen tillhör, frågan om hans eller hennes behandling skall till Kongl. Maj:ts pröfning öfverlämnas och personen i af bidan därå i häkte förvaras; att med norsk undersåte skall i ifrågavarande fall förfaras på enahanda sätt, som i afseende å utländing här ofvan föreskrifvits; och att, hvad angår lösdrifvare och tiggare, som äro ryska eller finska undersåtar, den i anledning af en emellan Oss och Kejsaren af Ryssland afslutad konvention utfärdade kungörelse den 16 April 1861 fortfarande skall tillämpas.

41 §. 1. Inställes hos polistjänstemän någon, hvilken gjort sig skyldig till förseelse, som i 40 § 2 eller 5 mom. sägs, varde med honom förfaret på sätt i afseendeå lösdrifvare är stadgadt i lagen angående lösdrifvares behandling.

2. Har någon gjort sig skyldig till förseelse, som i 35 § 4 mom. sägs, och varder förhållandet hos Konungens Befallningshafvande anmäldt, må, efter förhör inför Konungens Befallningshafvande eller enligt dess förordnande vid domstol i orten, Konungens Befallningshafvande ålägga honom tvångsarbete eller, då mildrande omständigheter förekomma, låta vid varning bero. Kongl. Förordn. d. 12 Juni 1885.

42 §. Pröfvar Konungens Befallningshafvande skäligt ålägga den, som mot 35 § 4 mom. sig förbrutit, tvångsarbete, skall tiden därför bestämmas till minst en och högst sex månader; börande arbetet förrättas i allmän tvångsarbetsanstalt eller ock i sådan, under offentlig myndighets tillsyn ställd arbetsanstalt, som i 6 § 3 mom. eller 9 § 2 mom. omförmäles, där dess stadgar det medgifva. Finnes ej sådan arbetsanstalt, skall han hållas lika lång tid i länsfängelse eller kronohäkte till det arbete, som kan vara att tillgå. Kongl. Förordn. d. 12 Juni 1885.

43 §. 1. Hemsändes bettlare från fattigvårdssamhälle, hvarest han anhållits och enligt 1 § undfått fattigvård, gäller om ersättning för forslingskostnaden, hvad ofvan är stadgadt i afseende på ersättning för hemsändande af den, hvilken kommit i åtnjutande af sådan fattigvård.

2. Har minderårigt barn blifvit för bettlande anhållet inom främmande fattigvårdssamhälle och därifrån af tillsyningsman hemsändt, skall den kostnad, som därvid af omständigheterna oundgängligen påkallats, gäldas af det fattigvårdssamhälle, hvarest barnet har hemortsrätt,dock med rättighet för samhället till ersättning af den, hvilken vården om barnet åligger; och utsökes ersättningen på sätt om kraf för lämnad fattigvård stadgas. Är sistnämnda samhälle fördeladt i rotar och hör barnet i fattigvårdshänseende till någon af dessa, skall roten godtgöra samhället hvad detsamma utgifvit, och äger roten samma rätt till ersättning, som här ofvan blifvit samhället lämnad.

3. Varder någon enligt 40 § 2 eller 5 mom. af fattigvårdsstyrelse hos polistjänstemän inställd, bestrides kostnaden därför af fattigvårdssamhället. Kongl. Förordn. den 12 Juni 1885.

4. Utom i de fall, som i 1, 2 och 3 mom. nämnda äro, skall all kostnad för bettlares forsling gäldas af staten.

44 § har upphört att gälla genom Kongl. Förordn. d. 12 Juni 1885.

45 §. Till förekommande af bettlande skola krono-och stadsbetjänte själfve använda all uppmärksamhet samt, såvida på dem kan bero, lämna fattigvårdsstyrelse och tillsyningsman den handräckning, som påkallas.

VII. Om klagan i fattigvårdsärenden.

46 §. 1. Är någon missnöjd med fattigvårdsstyrelses beslut, hvarigenom sökt fattigvård blifvit helt och hållet eller till någon del vägrad, må han hos styrelsens ordförande begära, att beslutet underställes fattigvårdssamhällets pröfning; och skall, då sådan begäran blifvit gjord, styrelsens ordförande ofördröjligen insända beslutet jämte de till saken hörande handlingar till kommunalstämmans, magistratens eller stadsfullmäktiges dock med rättighet för samhället till ersättning af den, hvilken vården om barnet åligger; och utsökes ersättningen på sätt om kraf för lämnad fattigvård stadgas. Är sistnämnda samhälle fördeladt i rotar och hör barnet i fattigvårdshänseende till någon af dessa, skall roten godtgöra samhället hvad detsamma utgifvit, och äger roten samma rätt till ersättning, som här ofvan blifvit samhället lämnad.

3. Varder någon enligt 40 § 2 eller 5 mom. af fattigvårdsstyrelse hos polistjänstemän inställd, bestrides kostnaden därför af fattigvårdssamhället. Kongl. Förordn. den 12 Juni 1885.

4. Utom i de fall, som i 1, 2 och 3 mom. nämnda äro, skall all kostnad för bettlares forsling gäldas af staten.

44 § har upphört att gälla genom Kongl. Förordn. d. 12 Juni 1885.

45 §. Till förekommande af bettlande skola krono-och stadsbetjänte själfve använda all uppmärksamhet samt, såvida på dem kan bero, lämna fattigvårdsstyrelse och tillsyningsman den handräckning, som påkallas.

VII. Om klagan i fattigvårdsärenden.

46 §. 1. Är någon missnöjd med fattigvårdsstyrelses beslut, hvarigenom sökt fattigvård blifvit helt och hållet eller till någon del vägrad, må han hos styrelsens ordförande begära, att beslutet underställes fattigvårdssamhällets pröfning; och skall, då sådan begäran blifvit gjord, styrelsens ordförande ofördröjligen insända beslutet jämte de till saken hörande handlingar till kommunalstämmans, magistratens eller stadsfullmäktigesordförande, hvilken det åligger att inför vederbörande anmäla ärendet så skyndsamt, som omständigheterna påkalla.

2. Vill fattigvårdssamhälle uppdraga pröfning, som i 1 mom. sägs, åt särskild nämnd, skall beslutet därom, hvilket jämväl bör innehålla föreskrifter angående nämndens sammansättning och verksamhet, anmälas hos Konungens Befallningshafvande, som detsamma antingen oförändradt fastställer eller på skäl, som skola anföras, ogillar. Har beslutet blifvit fastställdt och särskild nämnd kommit till stånd, gäller om dess ordförande hvad angående kommunalstämmas, magistrats och stadsfullmäktiges ordförande i 1 mom. är föreskrifvet.

3. Öfver kommunalstämmas, kommunalfullmäktiges, allmän rådstugas, stadsfullmäktiges eller särskild nämnds beslut angående sökt fattigvård må besvär ej anföras i annat fall, än att klaganden tilltror sig kunna visa, att beslutet ej i laga ordning tillkommit; och gäller för sådan klagan, äfvensom för talans fullföljd mot annat af kommunalstämma, kommunalfullmäktige, allmän rådstuga eller stadsfullmäktige meddeladt beslut i fattigvårdsmål hvad i kommunallagarna sägs om besvär Öfver dessa myndigheters beslut i andra kommunens angelägenheter.

4. Genom hvad i denna § stadgadt blifvit är Konungens Befallningshafvande, som har till ämbetsplikt att vaka öfver fattigvårdens behöriga handhafvande, icke betaget att tillhålla det fattigvårdssamhälle, som underlåter lämna fattigvård, då sådan enligt 1 § för viss person erfordras, att sin skyldighet fullgöra.

Anm. Enligt meddeladt utslag d. 30 Mars 1881 har Kongl. Maj:t förklarat, att klagan öfver Konungens Befallningshafvandes beslut, hvarigenom ansökan om åläggandeför fattigvårdsstyrelse att tilldela understöd afslagits, ej må, emot grunderna till 48 § fattigvårdsförordningen, föras.

47 §. Öfver fattigvårdsstyrelses beslut, som enligt 46 § 1 mom. tillhör fattigvårdssamhällets pröfning och icke heller angår annan förvaltningsfråga, för hvars behandling fattigvårdsstyrelsen jämlikt de i denna förordning eller i kommunallagarna gifna föreskrifter är endast inför fattigvårdssamhället ansvarig, må besvär anföras hos Konungens Befallningshafvande. Besvären ingifvas innan klockan tolf å trettionde dagen efter det klaganden af besluten erhöll del, den dagen oräknad, då sådant skedde; och åligger klaganden att ej allenast vid besvären foga det öfverklagade beslutet och bevis om dagen, då beslutet delgafs, utan äfven inom fjorton dagar efter besvärstidens utgång till fattigvårdsstyrelsen utlämna diariibevis däröfver att han sig besvärat. Försummas något af hvad sålunda blifvit föreskrifvet, må beslutet gå i verkställighet.

Anm. 1. Genom Kongl. Förordn. d. 12 Juni 1885, angående rätt för parter i kommunala mål och vissa fattigvårdsmål att med posten insända besvärsskrifter och öfriga handlingar är föreskrifvet, att i mål, som behandlas enligt Förordningarna den 21 Mars 1862 om kommunalstyrelse på landet, om kommunalstyrelse i stad, om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd och om landsting, den 23 Maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm, den 20 November 1863 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm, den 9 Juni 1871 angående fattigvården och den 5 Maj 1882 angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg, det må vara part tillåtet att under iakttagande för öfrigt af vederbörlig tid och ordning, på eget till myndighet insända besvär och andra handlingar i betaldt bref med allmänna posten, ägande detta dock icke tillämpning, då hos Kongl. Maj:t sökes ändring enligt 49 § i förordningen angående fattig vården.Huru 49 § » fattigvårds förordningen är ändrad, se sid. 57***Anm. 2.*** Genom Kongl. Kung. d. 12 Juni 1885 om skyldighet för vederbörande tjänstemän att till part öfversända diariibevis är föreskrifvet, att, då handling sålunda inkommit, det skall åligga den tjänsteman, som är satt att mottaga inkommande handlingar, att, såvida begäran framställts samt fullständig adress blifven uppgifven och nödiga pänningar till lösen och stämpel samt därutöfver, till godtgörelse åt tjänstemannen för porto med mera, femtio öre bifogats, ofördröjligen enligt den uppgifna adressen öfversända bevis om handlingens mottagande och tiden därför.

Anm. 3. I afseende å skyldigheten att inom viss tid lämna diariibevis öfver anförda besvär, synes Kongl. Maj:t alltid hafva följt den uppfattning, att försummelsen icke har annan följd, än att beslutet må gå i verkställighet. Då en Konungens Befallningshafvande ansåg den, som försummat aflämna diariibevis, därigenom hafva försuttit sin talan, och därför icke inlät sig i saklig pröfning af de i ett mål anförda besvär, så återförvisade Kongl. Maj:t målet, »då för slik försummelse ingenstädes funnes stadgad den påföljd att besvären i ty fall icke få komma under pröfning. C. G. Hammarskjöld.

48 §. 1. Fattigvårdssamhälle, som är missnöjdt med åtgärd, hvilken, på sätt i 46 § 4 mom. sägs, Konungens Befallningshafvande funnit nödigt besluta, må däröfver hos Kammarrätten anföra besvär, hvilka innan klockan tolf å trettionde dagen efter den, då klaganden af beslutet erhöll del, den dagen likväl oräknad, skola aflämnas till Konungens Befallningshafvande, som öfver besvären infordrar vederbörandes förklaring och, sedan den inkommit, till Kammarrätten insänder samtliga till målet hörande handlingar jämte eget utlåtande.

Lag samma gäller för fullföljd af klagan öfver Konungens Befallningshafvandes beslut i tvist mellan fattigvårdssamhällen, rotar eller enskilde i fråga om viss persons fattigvård eller hemortsrätt eller om ersättning förkostnad, som af hans fattigvård, hemsändande eller begrafning förorsakats. Är i detta fall beslutet meddeladt af Konungens Befallningshafvande i annat län, än det klaganden tillhör, må besvären, om klaganden hellre så vill, inom ofvan stadgade tid ingifvas hos Konungens Befallningshafvande i sistnämnda län, hvilken det åligger att skyndsamt öfversända dem till den Konungens Befallningshafvande, som meddelat beslutet, för att vidare i föreskrifven ordning behandlas.

2. I andra fattigvårdsärenden, med undantag af mål, som i 50 § omförmälas, skall för klagan öfver Konungens

Befallningshafvandes beslut iakttagas hvad kommunallagarna rörande kommunalangelägenheter bestämma, där icke för vissa frågor annan ordning uttryckligen stadgad är.

3. Har mål, som rör viss persons hemortsrätt och fattigvårdssamhälles däraf beroende anspråk på godtgörelse för hans fattigvård, förevarit hos Konungens Befallningshafvande i särskilda län, och anföras besvär öfver det i hufvudsaken sist meddelade utslag, då må ock i sammanhang därmed klagan föras öfver annat dessförinnan i målet gifvet beslut och sådant heslut ej utgöra hinder för sakens pröfning i dess helhet.

4. Beslut om åtgärd, som i 46 § 4 mom. sägs, skall genast befordras till verkställighet utan afbidan af besvärstidens utgång eller anförda besvärs pröfning. Kongl. Kung. d. 11 Febr. 1881.

Anm. 1. Genom Kongl. Kung. d. 9 Oktober 1891 är föreskrifvet, att utslag i fattigvårdsmål af sådan beskaffenhet, som omförmäles i 48 § 1 mom. af Förordningen angående fattigvården den 9 Juni 1871, sådant berörda moment lyder i Kungörelsen den 11 Februari 1881, skall skyndsamt af Konungens Befallningshafvande genom magistraters eller kronobetjäntes och fjärdingsmans handräckningdelgifvas, förutom sökande och klagande, jämväl förklarande i de fall, då antingen genom utslaget försörjnings- eller ersättningsskyldighet honom ådömts, eller ock målet af honom såsom sökande först anhängiggjorts, samt att bevis om delgifningen skall af Konungens Befallningshafvande vederbörande vid anfordran tillhandahållas.

Anm. 2. Enligt Kongl. Maj:ts och Rikets Kammarrätts Kungörelse den 29 Oktober 1875 må ej klagande parter i mål, som afses i § 48 mom. 1 af Kongl. Förordningen den 9 Juni 1871 angående fattigvården, omedelbart till Kammarrätten ingifva sina besvär, vid äfventyr att målen ej varda till pröfning upptagna.

49 §. Öfver Kammarrättens beslut i fattigvårdsärenden må ej klagan föras. Lag d. 18 Maj 1894, som trädt i kraft den 1 Januari 1895.

50 §. Den, som vill söka ändring i Konungens Befallningshafvandes utslag i mål rörande sådan förseelse, som i 35 § 4 mom. nämnd är, vare skyldig att inom åttonde dagen efter det han af utslaget jämte därå tecknad besvärshänvisning erhållit del, den oräknad då delgifvandet skedde, sina till Konungen ställda underdåniga besvär ingifva hos Konungens Befallningshafvande; och förfares vidare med besvären såsom i lagen angående lösdrifvares behandling sägs i fråga om besvär emot utslag, hvarigenom lösdrifvare blifvit till tvångsarbete dömd. Kongl. Förordn. d. 12 Juni 1885.

Anm. 1. Jämlikt Kongl. Cirkuläret d. 1 April 1790 åligger det den klagande att vid besvären till Kongl. Maj:t bifoga behörigen styrkt bevis, vid hvad tid han undfått del af det utslag, hvaröfver han klagar.

Anm. 2. De i denna § omförmälda besvär och dithörande handlingar få ej med allmänna posten insändas.

VIII. Öfvergående stadgande.

51 § Denna förordning skall tjäna till efterrättelse från och med den 1 November 1871; dock kommer hvad angående hemortsrätt stadgats icke att tillämpas i fråga om behof af fattigvård, som dessförinnan blifvit anmäldt, utan bör i afseende därå iakttagas hvad hittills varit föreskrifvet; och skola de mål, som före sagda tid blifvit af fattigvårdsstyrelse eller ämbetsmyndighet afgjorda, i händelse af ändringssökande fullföljas i hittills stadgade ordning.

Det alle etc.

Rörande **tillämpningen af 2 mom. i 32 §** af Fattigvårdsförordningen gälla efterföljande, med A till betecknade Kongl. Maj:ts i ämnet utgifna författningar.

A) Kongl. Förordn. d. 15 Februari 1855r angående behandlingen af frågor om ersättning för som af

fattiuvårdssamhällen i ett af de förenade rikena Sverige och

Norge lämnas nödlidande personer från det andra riket.

Vi Oskar etc. göre veterligt: att Vi, angående behandlingen af frågor om ersättning tör understöd, som at fattigvårdssamhäl I en i ett af de förenade konungarikena Sverige och Norge varda nödlidande personer från dot andra riket lämnade, funnit godt i nåder stadga som följer:

1 §. Fattigvårdssamhälle i det ena riket, som, efter där gällande stadgar om fattigvården, föranlåtes lämna tillfälligt understöd åt någon till detta samhälle i fattigvårds-hänseende ieke hörande person från det andra riket, eller bekosta sådan persons begrafning, utan att godtgörelse därför kan, med tillämpning af samma författningar, enskild person eller annat fattigvårdssamhälle inom det rike, där understödet lämnats, åläggas, vare herättigadt att undfå ersättning i den ordning här nedan stadgas.

2 §. För undfående af den i föregående § afsedda ersättning, åligger det fattigvårdsstyrelsen att

månad från den tid, dä fattigvårdsbidraget först utgais,eller, om sjukdom gifvit anledning till fortfarande understöd, så snart denna anledning upphört, i stad hos polisstyrelsen och a landet hos kronofogden sitt anspråk, med företeende af inhämtade upplysningar om den person, för hvilken bidraget utgifvits, skriftligen anmäla. Försummas

, vare fattigvårdssamhället ej berättigad t till ersättning för längre tid iin cn månad före fullgörandet.

3 S. Därest icke någon för begagnande af förrbe-

mälda personers arbetskraft, eller af annan anledning, åtager sig att den äskade ersättningen gälda, skall den polismyndighet, hos hvilken ersättningsanspråket enligt § 2 blifvit anmäldt, oförd röj ligen ej allenast, då sådant ske kan, förpassa personen till dess hemort och, ehvad resan sker till fots eller med skjuts, därefter lämpad resekostnad

, dock ej för längre väg än till den å andra si-

dan om riksgränsen närmast befintliga polismyndighet, som vidare har att med personen författningsenligt förfara; utan ock till den ämbetsmyndighet, som lmr att upptaga tvister om fattig vårdsbidrag af det samhälle, där understödet utgått, nämligen i Sverige Kongl. Majrts Befallningshafvande ocb i Norge Stiftsdirektionen, uppgifva det belopp af fatt ig vårdsbidrag, som bör ersättas, samt därvid meddela de handlingar och andra inhämtade upplysningar, som för ersättningsfrågans pröfning erfordras.

4 §. Bemälde ämbetsmyndighet skall sedermera skyndsam ligen, efter handlingarnas granskning, dels hos chefen för det departement, som har att handlägga frågor om fattigvård, göra framställning om den ersättning för fattigvårds bidrag, som efter stadgade grunder utgå bör, iels till den ämbetsmyndighet i andra riket, till hvars behandling frågan om vederbörande fattigvårdssamhällesförpliktande till ersättnings gäldande hörer, nämligen i Sverige Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och i Norge Stiftsdirektionen, räkning å tordringsbeloppet, jämte tillhörande handlingar, öfversända; börande därefter departementschefen föranstalta, att ersättningen varder af de för departementet därtill disponibla statsmedel, såsom förskott för det andra rikets statskassa, utbetald, samt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eller Stiftsdirektionen, efter räkningens erhållande, vidtaga erforderliga åtgärder för statskassans godtgörande af det fattigvårdssamhälle, som därtill efter författningarna kan anses förbundet.*

5 §. öfver hvad som, enligt förestående §, blifvit förskjutet af allmänna medel i det ena riket skall, för hvarje år, räkning, upptagande de däri omförmäkla personernas uppgifna försörjningsorter, upprättas och, innan påföljande årets utgång, öfversändas till det departement i andra riket, som med fattig vårdsärenden har befattning. Sedan dessa räkningar ingått och blifvit behörigen granskade, uppgöres ömsesidig likvid rikena emellan, hvarefter den fordran, som för endera statskassan uppkommer, skall af den andra gäldas.

6 §. Resekostnad, som enligt 3 § af polismyndighet i ettdera riket förskjutits, godtgöres i den ordning, där gällande författningar angående dylik kostnad stadga, utan att för hvad, som i sådant hänseende af allmänna medel utbetalas, ersättning från det andra riket äger rum.

Det alle etc.

* Huru denna § blifvit Undrad, se uiistföljande lvongb Kungörelse

B) d, 11 Maj 1877.Kongl. Kung. d. 11 Maj 1877 om ändring Kongl. Förordningen d. 15 Febr. 1855 angående behandlingen af frågor om ersättning för understöd, som af hällen i ett af de förenade rikena Sverige och Norge nödlidande personer från det andra riket.

Vi Oskar ctc. göre veterligt: att Vi, med godkännande af Riksdagens beslut, att all kostnad för vård, som medellös svensk undersåte erhåller å vårdsinrättning i Norge, skall af statsmedel gäldas, funnit godt i nåder förordna, att då, pä grund af stadgandet i § 4 af Förordningen den 15 Februari 1855 angående behandlingen af frågor om ersättning för understöd, som af fattig vårdssamhällen i ett af de förenade rikena Sverige och Norge lämnas nödlidande personer från det andra riket, Vår vederbörande Befallningshafvande från Stifts -direktion i Norge fått sig tillsänd räkning å fordringsbe-lopp ior slik sjukvård jämte tillhörande handlingar, Vår Befallningshafvande hädanefter icke skall vidtaga någon åtgärd för fordringsbeloppets utkräfvande af det fattigvårdssamhälle, hvarest understöd staga ren har sin hemort, utan i stället insända handlingarna till Vårt Ecklesiastikdepartement för beloppets godtgörande af statsmedel.

Det alle etc.

C) Kongl. Kung. d. 29 Oktober 1886f angående vissa föreskrifter i afseende på behandlingen af frågor om ersättning för understöd, som af fattigvårdssamhälfen i ett af de förenade r/kena Sverige och Norge lämnas nödlidande personer från det andra riket.

Vi Oskar etc. göre veterligt: att Vi, som ansett ytterligare föreskrifter erforderliga i afseende på behandlingenaf frågor om ersättning för understöd, som af fattigvårds-samhällen i ett af de förenade rikena Sverige och Norge

lämnas nödställda personer från det andra riket, funnit

*

godt att, med upphäfvande af de genom nådiga cirkuläret den 10 Januari 1857 och nådiga brefvet samma dag til! Vår och Rikets Kammarrätt i detta ämne meddelade bestämmelser, förordna som följer:

1 §. Då på grund af stadgandet i 4 § af förordningen den 15 Februari 1855, angående behandlingen af frågor om ersättning för understöd, som af fat igvärds-samhullen i ett af de förenade rikena Sverige och Norge

t

lämnats nödlidande personer från det andra riket, Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande från Stiftsdirek-tion en i Norge fått sig tillsänd räkning å ford ringsbelopp för tillfällig sjukvård, som medellös svensk undersåte erhållit å sjukvårdsinrättning i Norge, jämte tillhörande handlingar, skall, när genom handlingarna icke behörigen styrkes, att understödstagaren är svensk undersåte och medellös, samt, därest sjukvården i Norge :ur honom upphört, att han blifvit enligt nämnda förordnings 3 g förpassad till sin hemort eller att hinder därför mött, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande föranstalta om erforderlig utredning i dessa hänseenden, innan handlingarna jän i t föreskriften i Kongl. Kungörelsen den 11 Maj 1877, om ändring af samma förordning, insändas till Kongl. Eckle-sias ti kdepartem en te t.

2 §. Hos Kongl. Majrts Befallningshafvande af vederbörande norsk myndighet enligt of van berörda förordning framställd t anspråk på ersättning för annat understöd än sådan sjukvård, som förut är nämnd, och därmed sammanhängande utgift, såsom för begrafning, när understödstagaren allidit å sjukvårdsinrättningen, skall, under iakttagande af de i samma förordning meddelade bestämmelser, i öfrigt handläggas på sätt i gällande förordning angående fattigvården stadgas rörande tvist i fattig vårdsmål emellan särskilda fattigvårdssamhällen här i riket; dock att hvad sistnämnda förordning innehåller om viss tid, inom hvilken talan om ersättning för fattigvård skall hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anhängiggöras, icke äger tillämpning i fråga om svenskt fattigvårdssamhälles skyldig] i et att gälda kostnad af förevarande beskaffenhet. Finner Kongl. Maj:ts

Befallningshafvande, efter föregången behandling ocb utredning af målet, ersättningsskyldighet ieke åligga något fattigvårdssamhälle inom länet, och förekommer ej heller anledning att öfverlämna ärendet till handläggning af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i annat län, skall det i målet meddelade utslag jämte därtill hörande handlingar genast underställnings vis insändas till Kammarrätten, som, efter inhämtad t yttrande af sitt advokatfiska lsämbete, äger pröfva, huruvida anledning må fÖ-refinnas att mot något fattigvårdssamhälle framställa vi-

dare yrkande om den ifrågakomna ersättningens utgifvande, i hvilket fall Kammarrätten äger att för sådan åtgärd förvisa mulet till Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande. I motsatt fall skall Kammarrätten ingå till Kongl. Maj:t med anmälan i ämnet jämte utlåtande, huruvida ersättningsbeloppet anses böra af statsmedel godtgöras.

3 §. De medel, som genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande indrifvas från fattigvårdssamhällen här i riket till godtgörande af förskott från Norges statskassa med anledning af understöd åt svenske undersåtar, skola ofördWijligm insändas till Kongl. Statskontoret för attingå i den likvid, som för hvarje år uppgöres emellan de båda rikena. Om medlens insändande till Statskontoret bör samtidigt göras anmälan hos Ecklesiastikdepartementet.

4 §. Å de till Kongl. Majrts Befallningshafvande och Kammarrätten under loppet af ett kalenderår inkomna mål om ersättande af medel, som pn grund af Förordningen den 15 Februari 1855 förskjutits från norska statskassan, skola dessa myndigheter hvar för sig låta upprätta och i slutet af September månad påföljande året till Ecklesiastikdepartementet insända förteckning, innefattande fullständig redogörelse för de af dem i dessa mål dittills vidtagna åtgärder. Är sådant mål da beroende på ytter-ligare åtgärd af Kongl. Maj:ta Befallningshafvande eller Kammarrätten, böra erforderliga upplysningar därom älven i följande årsredogörelse meddelas, intill dess målet blifvit fullt behandlad t. Har något mål af förevara i ide beskaffenhet icke under året inkommit, bör anmälan därom likaledes göras hos Ecklesiastikdepartementet.

5 §. När på grund af licstii.nimelserna i Förordningen den 15 Februari 1855 väekes anspråk på ersättning för

understöd, som af fattigvårdssamhälle bär i riket tilldelats norsk undersåte, skall vid anmälan däraf fogas unders t öds-tagarens hemortsuppgift, sa vidt ske kan, aflättad på sätt i 4 punkten af Kongl. Kungörelsen dm 21 Augusti 1885 sugs, livarjämte, då hinder möter för undcrstödstagareii' hemsandande, upplysning därom bör meddelas.

Sedan handlingarna till Kongl. Maj:ts Bcfidlnings-hafvande inkommit, skall bemälda ämbetsmyndighet, i händelse understöds!agaren icke blifvit heinförpa—ad och laga hinder för sådan åtgärd ej möter, skyndsamt däroui

Thunblad, Fattigvår dstagama. 5föranstalta. Efter handlingarnas granskning och fulls tan-

digande, där så erfordras, bör afskrift af dem hiläggas den framställning i ämnet, som af Kongl. Maj:ts Befall* ningshalvande göres hos chefen för Ecklesiastikdepartementet.

6 §. Kostnad, som enligt 3 § i Förordningen den 15 Februari 1855 blifvit af polismyndighet här i riket förskjuten fur Norge tillhörande understödstagares hem-sändande, skall påföras riksstatens andra hufvudtitels anslag till fångars vård och underhåll.

Det alla etc.

>) Kongl. Kungörelsen den 11 Juni angående

vissa föreskrifter i fråga om personer från ett af de förenade rikena Sverige och Norge, hvilka i det andra riket kommit i behof af fattigunderstöd.

Vi Oskar etc. göre veterligt: att Vi, till undvikande af större anspråk på ersättning för understöd, som af fattigvård ssamhällen i ett af de förenade rikena Sverige och Norge lämnas nödlidande personer från det andra riket, funnit godt i nåder stadga som följer:

1 §. Lämnas nödställd person från Norge här i riket sådant tillfälligt understöd, som il § af Förordningen den 15 Februari 1855 afses, skall fattigvårdsstyrelse eller sjukvårdsinrättning, jämte det densamma har att iakttaga hvad i 2 § af nämnda förordning sägs, tillika, därest anledning förekommer att understödet erfordras under längre tid än tre månader, härom genom vederbörande polisstyrelse eller kronofogde ofördröjligen göra skriftlig anmälan hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet med bifogande af den nödställdes hemortsuppgift, så vidt skekan, affuttad på sätt i 4 punkten af Kongl. Kungörelsen den 21 Augusti 1885 sägs, iifvensom af tillgängliga intyg rörande hans person. Sedan den utredning, som kan a stad kom öi as angående n nd erst ödsta gar ens hemortsrätt, blifvit verkställd, skall Kongl. Maj:ts Befallningshafvande öfversända handlingarna till vederbörande Stiftsdirektion i Norge och en afskrift af samma handlingar till Kongl. Ecklesiastikdepartementet. Så snart understöclstagaren utan fara för sitt hälsotillstånd kan hemsiindas, och hinder därför i öfrigt ej möter, skall med honom förfaras på siitt i 3 § af nämnda förordning är stadgadt.

2 §. När Kongl. Maj:ts Befallningshafvande från norsk myndighet erhåller meddelande, att nödställd svensk undersåte antagligen kommer att under längre tid i Norge åtnjuta fattigvård, som kan föranleda anspråk på ersättning från Sverige, skall Kongl. Mar.ts Befallningshafvancle

skyndsamt därom underrätta fattigvårdsstyrelsen i den kommun, där den nödställde, så vidt utredas kunnat, äger hemortsrätt i fattigvårdsluinseende, och tillika, i händelse den nödställdes belägenhet kräfver särskild åtgärd för hans mottagande här i riket, därför träffa erforderlig anstalt. Angående innehållet af ofvannämnda meddelande och om de i anledning däraf vidtagna åtgärder skall Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, så fort lämpligen ske kan, göra anmälan hos Ecklesiastikdepartementet.

Det alla etc.

E) Deklarationer mellan Sverige och Danmark angående eitdera rikets undersåtar, hvilka inom det andra riket komma i behof af fattigvård, utfärdade den 13 och 26 Juli 1888.

Artikel 1. Hvardera af de kontraherande parterna förbinder sig att lämna dem af den andra partens under-såtar, hvilka å dess område komma i behof af fattigvård, understöd efter samma grunder som till sina egna undersåtar, intill dess de blifvit till hemlandet ö Versända.

Artikel 2. Innan sådant hemsändande äger rum,

böra erforderliga upplysningar inhämtas angående understöds tagaren, oeh framställning göras om lians mottagande i hemlandet. Hafva ej fem ar förflutit, sedan understöds-tagaren lämnat hemlandet, inä framställning i ämnet göras direkt hos styrelsen i det län eller nmt, där den nödställde kan antagas äga hemortsrätt i fattigvårdshäu-seende. Finner denna myndighet sig ieke kunna afgöra ärendet, eller hafva mer än fem är förflutit, sedan under-stödstagaren 1 ämnat hemlandet, skall sadan framställning göras på diplomatisk väg.

Artikel 3. Den af de kontra lierande parterna, å hvilkens område den nödställde uppehåller sig, äger att, så snart efter förutgången skriftväxling blifvit utredt, att han skall mottagas i sitt hemland, ombesörja hans öfver-sändande till lämplig gränsort därstädes, börande denna sa väljas, att icke oskälig kostnad må drabba det land, h vari i rån hemsändandet sker. Rörande sättet för hem-sändandet samt tidpunkten för ankomsten till hemlandet, lämnas af den myndighet, som verkställer hemsändandet, i förväg underrättelse direkt till den myndighet, till hvilken, enligt meddelad bestämmelse, den som hemsändes skall aflämnas.

Artikel 4. Ingendera af de kontra! i erande parterna äger att af den andra parten utbekomma ersättning för lämna dt understöd eller kostnaderna vid hemsändandet.

Artikel 5. Med den inskränkning, som i artikel 6 pmförnuLlcs, iörbindcr sig hvardera af de kontraherandeIuu'terna att, på framställning af den andra parten, mot taga sina nuvarande och tidigare undersåtar, med mindre de efter fyllda 21 år haft hemvist på fri fot å sistnämnda partens område do sista 12 åren. Med tidigare undersåte förstås svensk eller dansk, som Öfvergifvit sitt fädernesland, men ej blifvit statsborgare i annan stat.

Artikel 6. Har äktenskap ingåtts mellan svensk undersåte och man eller kvinna, som i Danmark har in fö* dingsrätt, kominer icke hustrun eller deras gemensamma äkta harn, som ej fyllt adevton år, att af mannens hemland mottagas, därest ej jämte hustrun och barnen ii i ven mannen kan hemsändas och verkligen hemsändes, eller denne vid den tid, då frågan om familjens hemsändande väckes, uppehåller sig i hemlandet. Har ett sådant äktenskap blifvit upplöst genom död eller genom äktenskapsskillnad, må ej änkan eller den frånskilda hustrun jämte de barn, om hvilka det åligger henne att Uafva vård, hemsändas från det land, där hon vistas, då fattigvårds-

behof vet uppstår.

I alla andra fall, då svensk eller dansk man är gift, mottages i mannens hemland hvarken hustrun, ej heller något af makarnas gemensamma äkta barn under adcrton år, därest i förra fallet mannen, i senare fallet någon af föräldrarna vistas i det andra riket på fri fot och icke tillika hemsändes. Motsvarande regel skall ock gälla i afseende så väl å frånskilda makars äkta barn, hvilka följa den af föräldrarna, som det åligger att om dem hafva vård, som ock oäkta barn, hvars moder lcfver.

Artikel 7. Denna öfverenskommelse, hvilken icke har tillbakaverkande kraft och icke gäller för FÖröarna, Island och de dansk-västindiska öarna, angår endast hem-sändande af personer, hvilka konmia i hehof af fattigvård, men icke utvisning eller utsändande ur de resepktiva ri kena af andra orsaker; doek att utvisning eller utsändande ieke hör äga rum under sådana omständigheter, att denna öfverenskommelse kringgås.

Öfverenskommelsen förblifver gällande, intill dess sex månader förflutit, efter det att densamma blifvit å någondera sidan uppsagd.

F) Kongl. Kungörelsen den 16 November 1889, i anledning af en mellan Sverige och Danmark affattad Ö fverens-kommelse angående ettdera rikets undersåtar, hvilka inom det andra riket komma i behof af fattigvård.

Vi Oskar etc. göre veterligt: att, sedan under sistlidna år i Stockholm den 13 och i Köpenhamn den 26 Juli utfårdats de i Svensk Författningssamling (N:r 35) införda deklarationer mellan Sverige och Danmark angående ettdera rikets undersåtar, hvilka inom det andra riket komma i behof af fattigvård, hafve Vi funnit godt att till iakttagande, jämte de i nämnda deklarationer meddelade bestämmelser, i nåder förordna som följer:

_

1 §. Har i Danmark fattigvård tilldelats svensk underså te, och göres på grund däraf från dansk sida ho9 Kongl. Maj.ts Befallningshafvande framställning om den nödställdes mottagande i Sverige, läte Kongl. Maj:ts [-Befallnings]-] {+Be- fallnings]+} uif vande däröfver höra fattigvårdsstyrelsen i den

a

kommun, hvarest den ifrågavarande personen kan antagas äga hemortsrätt i fattigvårdshänseende. Sedan den utredning, som utan större tidsutdräkt kan åvägabringas angående personens hemortsrätt, blifvit verkställd, och öfriga lör den väckta frågans bedömande erforderliga upplysningar inhämtats, meddele Kongl. Maj:ts Befallningshaf-vande vederbörande danska myndighet det besked, h vartill omständigheterna må föranleda. Finnes ej hindur for understöds tagarens sändande till Sverige, skall svaret till-

ij^JP1 *

lika innefatta uppgift på den svenska gränsort, hvarest han lämpligen kan landsättas, och den myndigln t, till hvilken han bör aflämnas.

2 §. Varder hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fråga väckt om hemsändande, af dansk undersåte, soiu erhållit fattigvård här i riket, och möter för hemsändandet ej hinder af den mellan Sverige och Danmark i ämnet träffade öfverenskommelse, skall, när frågan icke är af beskaffenhet att böra behandlas på diplomatisk våg, Kongl. Maj :ts Befallningshafvande, sedan den utredning, som kan finnas nödig, åstadkommits, med bifogande af de till ärendet hörande handlingar, hos vederbörande danska myndighet göra framställning om den nödställdes

mottagande i Danmark, därvid tillika hör begäras uppgift a den gränsort, hvarest, och den myndighet, till hvilken han kan utlämnas. Efter det underrättelse ingått, att den ifråga-varande personen kommer att mottagas i Danmark, skall Kongl. Maj:ts Befallningshafvande föranstalta därom, att understödstagaren varder pa lämpligt sätt Öiversäud, så snart det kan ske utan fara för hans hälsotillstånd.

3 §. Kostnad för hemsändande af dansk undersåte, som erhållit fattigvård hår i riket, ma af statsmedel, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande liar under händer, förskjutas mot den ersättning, som efter ärendets behandling i öfverensstämmelse med gällande föreskrii ter kan varda

bestämd.

Det alla etc.G) Kongl. Kungörelsen den 16 November 1889 om -häfvande af Cirkuläret angående åtgärder i afseende å ryske undersåtar, som intagits å sjukhus eller andra välgörenhetsinrättningar i Sverige, d. 19 Juli 1872.

Vi Oskar etc. göre veterligt: att Vi, som denna dag utfärdat nådig förordning angående ändrad lydelse af 32 § 1 mom. i förordningen angående fattigvården den 9 Juni 1871, i sammanhang därmed lunnit godt förklara, att nådiga < lirkuläret den 19 Juli 1872 till Våre Befallningshafvande angående åtgärder i afseende å ryska undersåtar, som intagits ä sjukhus eller andra välgörenhetsinrättningar i Sverige, skall upphöra att gälla.

Det alla etc.

Lag angående lösdrifvares behandling den 12 Juni 1885.

Vi Oskar etc. göre veterligt: det Vi, med Riksdagen, funnit godt att, med upphäfvande af stadgan angående försvarslöse och till allmänt arbete förfallne personer den 29 Maj 1840, förordna som följer:

1 §. Hvar, som sysslolös stryker omkring från ort till annan utan medel till sitt uppehälle, må, där ej omständigheterna ådagalägga, att han söker arbete, behandlas såsom lösdrifvare på sätt i denna lag sägs.

Till enahanda behandling vare ock den förfallen, hvilken eljest, utan att äga medel till sitt uppehälle, underlåter att efter förmåga söka ärligen försörja sig och tillika förer ett sådant lefnadssätt, att våda däraf uppstår för allmän säkerhet, ordning eller sedlighet.

Barn under femton år må ej såsom lösdrifvare behandlas.

Anm. Lösdrifvare är således enhvar, som sysslolös stryker omkring från ort till ort utan att äga medel till sitt uppehälle, äfvensom den, hvilken utan att äga medel till sitt uppehälle uraktlåter att på ärligt sätt försörja sig samt förer ett sådant lefnadssätt, att våda däraf uppkommer för allmän säkerhet, ordning och sedlighet. Den, som söker arbetsförtjänst, han föres ej till lösdrifvare, ej heller barn under femton år.**2 §** 1. Den som beträdes med lösdrifveri må anhållas af krono- eller polisbetjänt eller tillsyningsman, och varde den anhållne ofördröjligen inställd till förhör å landet inför ortens kronofogde eller länsman och i stad inför stadsfiskal.

Befinnes vid förhöret sådant fall vara för handen, som i 1 § afses, må den som håller förhöret meddela den anhållne varning samt för honom uppläsa och till honom öfverlämna skriftligt besked angående varningens meddelande och skälen därför.

I händelse varning meddelas, skall protokoll upprättas Öfver förhöret, upptagande anledningen till detsamma och hvad den anhållne till sin ursäkt förebragt, äfvensom redogörelse för hans lefnadsomständigheter samt beskrifning öfver hans utseende, så ock intyg därom, att beskedet blifvit honom tillställdt; skolande afskrift af protokollet till Konungens Befallningshafvande i länet insändas så tidigt, att det inom den i nästföljande mom. omförmälda tid kan vara för Konungens Befallningshafvande tillgängligt.

2. Vill den, som erhållit varning, varda i saken vidare hörd, äge han hos Konungens Befallningshafvande i länet antingen personligen anmäla sig till förhör eller ock inkomma med skriftliga påminnelser inom tre dagar, om den varnade anhållits i Konungens Befallningsningshafvande har sitt säte, men eljest inom fjorton dagar från

varningens meddelande; och skall den varnade, hvilken det ej är betaget att med posten insända påminnelserna, om hvad sålunda står honom öppet erhålla underrättelse, som jämväl intages i beskedet.

3. Sedan förhör hållits eller påminnelser afgifvits, som i nästföregående mom. sägs, eller ock den därförbestämda tid tilländagått, utan att den varnade låtit sig afhöra, skall Konungens Befallningshafvande taga den meddelade varningen under ompröfning och, om han finner den befogad, kungöra den för rikets polismyndigheter.

4. Är anhållen lösdrifvare okänd, och undandrager han sig att uppgifva namn eller hemort, eller förekommer skälig anledning att hans uppgift därom är osann, och kan rätta förhållandet ej af betyg, som af lösdrifvaren innehafvas, eller annorledes genast utredas, skall han häktas och sändas till Konungens Befallningshafvande i länet, och må Konungens Befallningshafvande antingen hålla honom i häkte, till dess tillförlitlig upplysning i sagda hänseenden vunnits, eller sända honom till Konungens Befallningshafvande i annat län, där anledning är att sådan upplysning lättare står att vinna. I fall, som nu är nämndt, ankomme på Konungens Befallningshafvande att meddela varning och densamma kungöra såsom förr är sagdt.

Anm. Rörande kungörandet, se anm. till 14 §, sid. 85.

3 §. 1. Varder någon, innan två år förflutit sedan honom meddelad varning blifvit kungjord, beträdd med lösdrifveri, må han, efter det förhör, på sätt i 2 § 1 mom. sägs, med honom hållits, häktas och sändas till Konungens Befallningshafvande i länet, dit jämväl afskrift af förhörsprotokollet skall insändas.

2. Konungens Befallningshafvande hållo ytterligare förhör med den häktade och låte i protokoll öfver förhöret anteckna hans lefnadsomständigheter samt införa prästbetyg och läkarebetyg för den häktade jämte beskritning öfver hans utseende och uppgift å den ort, som, efterty i 10 S skall såsom hans hemort anses. Finnes den häktade hafva gjort sig skyldig till lösdrifveri å tid, som i 1 mom. sägs, må Konungens Befallningshafvande döma honom till tvångsarbete från och med en månad till och med ett år. Har han förut undergått dylikt tvångsarbete eller straffarbete, eller förekomma eljest försvårande omständigheter, må tvångsarbetstiden utsträckas till högst tre år.

3. Pröfvar Konungens Befallningshafvande sådana mildrande omständigheter vara för handen, att den häktade, ändå att han befunnits skyldig till lösdrifveri, icke skäligen bör till tvångsarbete dömas, äger Konungens Befallningshafvande meddela honom förnyad varning samt ställa honom på fri fot; börande varningen kungöras såsom i 2 § sägs.

4 §. Har den, som undergått tvångsarbete, inom två år efter frigifvandet blifvit beträdd med lösdrifveri, vare utan vidare varning underkastad behandling som i 3 § sägs.

5 §. Beslut, hvarigenom någon dömes till tvångsarbete, skall för den dömde genast afkunnas med underrättelse om hvad för besvärs anförande bör iakttagas; och varde skriftligt utslag med åtecknad fullständig besvärshänvisning honom tillställdt inom tre dagar, den oräknad då beslutet afkunnades.

6 §. Vill någon söka ändring i Konungens Befallningshafvandes utslag, hvarigenom han blifvit dömd till tvångsarbete, äger han inom åtta dagar efter det utslaget blifvit afkunnadt, den dagen oräknad, till Konungens Befallningshafvande ingifva sina till Konungen ställdaunderdåniga besvär. Behöfver klaganden biträde vid besvärens författande, foge Konungens Befallningshafvande anstalt att det erhålles.

Inkomna besvär åligge Konungens Befallningshafvande att, så fort ske kan, till Justitierevisions-expeditionen insända, tillika med vederbörandes yttrande, om anledning förekommit att sådant infordra, äfvensom eget utlåtande och öfriga till målet hörande handlingar.

Konungens Befallningshafvande äger, om skäl förefinnes, förordna, att den dömde må, intill dess besvären blifvit afgiorda eller utslaget vunnit laga kraft, vistas på fri fot.

Konungens Befallningshafvandes beslut angående varning må ej öfverklagas utan i sammanhang med besvär öfver utslag, hvarigenom tvångsarbete blifvit ådömdt.

Anm. Se fattigvårdsförordningens 50 §, sid. 57.

7 §. Den som i följd af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till lifvets uppehållande oundgängligen erfordras, må ej dömas till tvångsarbete eller, om han börjat sådant undergå, därmed fortfara; och varde han, därest han tillhör annat län än det, där han vistas, af Konungens Befallningshafvande öfversänd eller förpassad till Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket han i fråga om fattigvård har hemortsrätt.

8 §. I fråga om beräkning af tiden för ådömdt tvångsarbete vare lag som i sådant hänseende stadgas angående fängelsestraff.

Anm. 1. Se § 17 mom. 4 denna lag samt 5 och 6 §§ i Kongl. Förordn. d. 21 Dec. 1857 angående straffarbete och fängelsestraffs verkställande i enrum, hvilka §§ hafva följande lydelse:**5 §.** Fängelse å fästning eller tukthus utan arbete Jämför 7 § i Kongl. Förordn. om nya strafflagens införande d. 16 Febr. 1864, hvilken lyder sålunda: till fängelse med arbete skall ej vidare dömas, utan varde i stället fängelse, hvarom i 2 Kap. 6 § af nya lagen skils, ålagdt på lika lång tid, som till fängelse med arbete dömas bort, dock ej öfver två år. äfvensom enkelt fängelse skall ock, ehvad straffet blifvit omedelbart för brott eller såsom förvandlingsstraff, i stället för ådömda böter, ålagdt, på sådant sätt verkställas, att fången, så vidt ske kan, förvaras i särskildt rum, skild från andra fångar.

6 §. I fall, som i 5 § sägs, njute fången ej afdrag i den ådömda fängelsetiden Genom Kongl. Förordn. d. 16 Maj 1884 är, med ändring af hvad Kongl. Förordn. d. 21 December 1857 innehåller stridande mot här nedan meddelade bestämmelser, förordnadt: att fånge, som skall undergå fängelsestraff, hvartill ådömda böter förvandlats, ej må förskaffa sig eller mottaga underhåll eller bekvämlighet utöfver hvad honom vid straffinrättningen bestås, samt att han är skyldig verkställa tjänligt arbete, hvarpå tillgång finnes: skolande hvad sålunda stadgas ej äga tillämpning, då förvandlingsstraffet sammanlägges med annat fängelsestraff.

Anm. 2. Genom Kongl. Cirkuläret d. 7 Mars 1855 är föreskrifvet: Verkställighet af fängelsestraff, som genom laga kraft vunnet beslut är häktad person ådömdt, skall, i händelse annan bestraffning jämväl är honom ålagd, anses taga sin början den dag, sistnämnda bestraffning blifvit utstånden, men, i annat fall, den dag, beslutet kommit vederbörande exekutor för verkställighet tillhanda. När, i afseende på person, som å fri fot vistas, fråga uppstår om verkställighet af ådömdt fängelsestraff, bör arbetstiden beräknas från den dag, han för undergående af fängelsestraffet i häkte blifvit inmanad; dock att, därest, i ofvan upptagna fall, den dömde genom rymning eller eljest själf vållar hinder i hans afsändande till straffängelset eller att straffets verkställighet afbrytes, den tid, hvar under ett sådant hinder eller afbrott äger rum, ej må å strafftiden af räknas.

Anm. 3. Kongl. Förordn. d. 13 Nov. 1860 innehåller i detta hänseende följande bestämmelse: då tid för ådömdt

straffarbete skall räknas efter månad eller år, varde den dag för slutdag ansedd, som genom sitt nummer i månaden motsvarar den, från hvilken tidräkningen börjas; börjas den på dag, mot hvilken ej någon svarar i den månad, hvarunder räkningen slutas, varde sista dagen i den månad för slutdag ansedd. Samma lag vare i afseende å fängelsestraff, där ej annan beräkningsgrund finnes särskildt i lag stadgad.

9 §. Tvångsarbete skall förrättas i allmän tvångsarbetsanstalt, så ordnad, att för brott straffade i allmänhet särskiljas från andra, samt att de dömde varda skilda efter kön, äfvensom att de hållas till lämpligt arbete efter olika arbetsförmåga.

Har fattigvårdssamhälle enskildt för sig eller gemensamt med annat fattigvårdssamhälle inrättat tvångsarbetsanstalt, som står under offentlig myndighets tillsyn, då må, där anstaltens stadgar det medgifva, ådömdt tvångsarbete enligt Konungens Befallningshafvandes förordnande där förrättas; och äge fattigvårdssamhälle därför njuta ersättning af staten, efter ty Konungen pröfvar skäligt.

10 §. 1. Den, som efter den ådömda tvångsarbetstidens slut frigifves, skall af arbetsanstaltens föreståndare förpassas till den kommun, där han har sin hemort, därest ej Konungens Befallningshafvande medgifvit, att han utan att först begifva sig till hemorten må förpassas till ort, som omförmäles i 12 § 3 mom. Passet skall innehålla föreskrift om väg, tid och sätt för färden äfvensom underrättelse om hvad den frigifne enligt 12 § har att iakttaga.

2. Med lösdrifvares hemort efter denna lag förstås den ort, där han är eller senast varit mantalsskrifven. Kan det ej utrönas, vare hans födelseort ansedd såsom hans hemort.**11 §.** 1. Kostnaden för hemfärden, när den, som undergått tvångsarbete, från arbetsanstalten frigifves, äfvensom för uppehälle under färden och för nödtorftig beklädnad bestrides af allmänna medel, i den mån den frigifnes vid anstalten innestående tillgångar ej därtill förslå. Ej må den frigifnes tillgångar i vidsträcktare mån för nämnda ändamål anlitas, än att han äger i behåll nödiga medel för uppehälle under minst fjorton dagar.

2. Huru medel, som den frigifne kan hafva vid arbetsanstalten innestående, må komma honom till godo, därom gälle hvad af Konungen särskildt förordnas. Lagen d. 24 Okt. 1890.

Anm. Lagen d. 24 Okt. 1890, innefattande tillägg till Förordningen angående en postsparbank för riket d. 22 Juni 1883, har följande lydelse: angående medel, som af arbetsinkomsten vid allmänna straff- och arbetsanstalterna tilldelas där intagna fångar och genom vederbörande myndighets försorg insättas i Postsparbanken, gälle de särskilda föreskrifter, som af Konungen meddelas.Kongl. Reglementet, angående arbetspremier vid de centrala straff- och tvångsarbetsanstalterna i riket, den 21 Okt. 1890, lyder sålunda:

1 §. Fånge, som i någon af de centrala straff- eller tvångsarbetsanstalterna undergår straff- eller tvångsarbete, äge ej rätt till andel af inkomst, som därigenom inflyter, men till uppmuntran och belöning för flit och väl utfördt arbete må arhetspremie kunna honom tilldelas.

2 §. Arbetspremier utgå i mån af visad flit och arbetsskicklighet, i öfverensstämmelse med de närmare grunder, Fångvårdsstyrelsen äger bestämma, dock under iakttagande däraf, att premie icke må öfverstiga 30 öre för hel arbetsdag räknadt, därest icke fånge användes såsom arbetsförman eller i arbetet ådagalägger synnerlig flit och skicklighet, i hvilka fall premie må kunna sådan fånge tilldelas med högst 40 öre för hel arbetsdag räknadt.

3 §. Fånges arbetspremier fördelas i två lika delar, däraf den ena - den disponibla delen — må under fångens vistelse vid straff- eller tvångsarbetsanstalten användas till förstärkande af hans kost eller till bestridande af andra hans utgifter inom de gränser och enligt de närmare bestämmelser, Fångvårdsstyrelsen stadgar; skolande den andra — den besparade delen — förräntas för att under nedannämnda inskränkningar och villkor, efter frigifningen, komma fången till godo.

Vid hvarje kvartals ingång skall hvad af fånges disponibla arbetspremier under nästföregående kvartal icke tagits i anspråk till kostförstärkning eller öfriga ofvan om förmälda utgifter omföras till och anses såsom besparade arbetspremier.

4 §. Undergår fånge extra judiciell bestraffning, äge han ej, så länge sådan bestraffning fortfar, tillgodonjuta den förmån i afseende å arbetspremiers användande under tiden för straff- eller tvångsarbete, som jämlikt § 3 i allmänhet Ur fånge medgifven.

5 §. Fånges besparade arbetspremier skola, då de uppgå första gången till tio kronor och sedermera till helt krontal, för fångens räkning insättas i Postsparbanken med förbehåll och villkor, att vid frigifningen innestående kapitalbehållning med godskrifven ränta, om denna behållning, räntan inberäknad, uppgår till tjugu kronor och däröfver, icke må af fången efter frigifningen uppsägas och uttagas till större belopp i månaden, räknadt från utgången af den kalendermånad, därunder han varder frigifven, än tio kronor, där behållningen icke uppgår till etthundra kronor; femton kronor, där behållningen uppgår till etthundra, men icke till trehundra kronor; tjugu kronor, där behållningen uppgår till trehundra, men icke till femhundra kronor; tjugufem kronor, där behållningen uppgår till femhundra, men icke till niohundra kronor; samt trettio kronor, där behållningen uppgår till niohundra kronor och däröfver.

Därest å sparbanksbok innestående behållning vid fångens frigifning icke uppgår till tjugu kronor, äge han att utan någon inskränkning till visst belopp uppsuga och uttaga samma behållning.

6 §. 1. Under fånges vistelse vid straff- eller tvångsarhetsanstalt tillkommer dispositionsrätten öfver hans å postsparbanksbok innestående behållning af premiemedel, i fråga om uppsägning af dessa medel, straff- eller

tvångsarbetsanstaltens föreståndare och, i fråga om medlens uttagning och kvitterande, samma anstalts redogörare; och skall i god tid före fångens frigifning, där han icke äger andra medel till bestridande af kostnaderna och nödig beklädnad, för försändandet till hemorten samt till uppehälle under de fjorton närmaste dagarna efter frigifningen, å fångens sparbanksbok uppsägas och uttagas ej mindre hvad till hans beklädnad och hemsändande erfordras, än äfven det belopp, som jämlikt Kongl. brefvet den 22 April 1887 bör beräknas för hans uppehälle under förenämnda fjorton dagar.

2. Där af särskilda omständigheter anses nödigt, att fånges sparbanksbok innestående behållning af premiemedel, sedan de i föregående moment om förmälda utgifter blifvit bestridda, till större eller mindre del till fångens iönnåit vid frigifningen eller sedermera utan tidsutdräkt användes, äge Fångvårdsstyrelsen uppå skeende framställning och efter pröfning af förhandenvarande omständigheter sådant medgifva.

7 §. Varder fånge ålagd extra judiciell bestraffning medelst inneslutning i cell, vare sig utan eller dels med och dels utan arbete, skall at fångens arbetspremier godtgöras kostnaden för hans underhåll under den tid, han utan arbete i cell förvaras.

8 Af fånges arbetspremier skall jämväl ersättas hvad han under vistelse vid straff- eller tvångsarbetsanstalt af anstaltens tillhörigheter eller vid arbetet använda redskap eller material förskingrar, skadar eller förstör. Kan ej utrönas, hvilken fånge orsakat den sålunda timade förlusten, skall ersättning för densamma utgå af de fångars arbetspremier, under hvilkas sammanvaro förlusten inträffat.

9 §. Från straff- eller tvångsarbetsanstalt frigifven fånge, som häktas tor !<>a<lri 1 veri eller för brott, begånget under hans vistelse vid anstalten eller därefter, äge icke rättighet att, medan han således hålles häktad, förfoga öfver premiemedel, som för hans räkning i Postsparbanken innestå.

10 § Under fånges vistelse vid straff- eller tvångsarbetsanstalt vare hans preraiemedel förverkade, då genom laga kraft ägande utslag honom ådömts straff för brott, föröfvadt efter hans ankomst till anstalten;

då han såsom vådlig för säkerheten inom tvångsarbetsanstalt till central fängelse förflyttas;

då för svårare disciplinära förseelser honom ålägges inneslutning i cell i ett år eller därutöfver, äfven om denna bestraffning i följd af straff- eller tvångsarbetstidens utgång icke kan fullständigt verkställas; samt

då han rymmer eller i rymningsbrott deltager. De sålunda förverkade medlen tillfalla straff- eller tvångsarbetsanstaltens besparingskassa

11 §. Är från straff- eller tvångsarbetsanstalt frigifven fånge genom laga kraftägande utslag dömd till tvångsarbete eller till ansvar för brott, begånget under hans vistelse vid anstalten, eller till straffarbete eller fängelse för brott, föröfvadt efter frigifningen, hafve han förverkat de på hans postsparbanksbok innestående premiemedel, öfver hvilka vid tiden, då utslaget vann laga kraft eller af Kongl. Maj:t fastställdes, fångens rätt att fritt förfoga ännu ej inträdt; skolande de förverkade medlen tillfalla anslaget till ungars vård och underhåll 12 §.
1. Aflider fånge i straff- eller tvångsarbetsanstalt, skola hos anstaltens förvaltning eller å postsparbanksbok för hans räkning innestående premiemedel tillfalla straff- eller tvångsarbetsanstaltens besparingskassa; dock må, där ömmande omständigheter äro för handen, efter Fångvårdsstyrelsens bepröfvande, dessa medel till större eller mindre del kunna användas till fördel för fångens efterlämnade maka, barn eller föräldrar,

2. Finnas, när frigifven fånge aflider, premiemedel för hans räkning i Postsparbanken innestående, och äro de ej jämlikt § 11 förverkade, tillfalla de hans sterbhusdelägare.

13 §. Fånge tilldelade arbetspremier må, så länge de hos straff- eller tvångsarbetsanstalts förvaltning eller i Postsparbanken innestå, ej för någon hans gäld i mät tagas.

14 §. Utan hinder af hvad i 5 § 3 mom. af Förordningen annående Postsparbanken den 22 Juni 1883 finnes stadgadt må för fånge i Postsparbanken insättas, å särskild motbok, hans besparade premiemedel och, å särskild motbok, andra honom tillhöriga medel; skolande föreskrifterna i 17 § af nämnda förordning icke i afseende å premiemedel äga tillämplighet.

15 §. Fångvårdsstyrelsen och Postsparbankens styrelse äga att öfverenskomma om de närmare bestämmelser, som må erfordras i följd af Postsparbankens anlitande för förräntande och utlämnande af premiemedel.

16 §. Detta reglemente skall träda i kraft den 1 Maj 1891. Hvilket etc.**12** §. 1. Den frigifne skall ofördröjligen, i enlighet med det för honom utfärdade pass, begifva sig till denort, dit han förpassats, och, om förpassningen skett till stad, där polismästare finnes, anmäla sig hos denne inom tjugufyra timmar efter ankomsten.

2. Den, som blifvit dömd till tvångsarbete i sex månader eller därutöfver, äger under två år efter frigifvandet icke utan särskildt tillstånd, meddeladt i stad af polismästare eller, där sådan ej finnes, af stadsfiskal och å landet af ortens länsman, uppehålla sig utom den kommun han tillhör eller där han erhållit behörigt tillstånd att vistas; och skall han i stad, där polismästare finnes, å de tider och i den ordning, som af polismästaren förolägges honom, göra anmälan om bostad och försörjningsmedel.

3. Tillstånd, hvarom i nästföregående mom. sägs, må lämnas den frigifne för att han må kunna emottaga erbjuden anställning hos välkänd och pålitlig person eller å uppgifven ort söka arbete, där utsikt därtill finnes, eller ombesörja någon för den frigifne viktig angelägenhet. För den, som erhållit sådant tillstånd, skall den myndighet,som lämnat tillståndet, utfärda pass. Den förpassade åligger att ställa sig till efterrättelse de i passet gifna föreskrifter och, om han blifvit förpassad till stad, där polismästare finnes, inom tjugufyra timmar efter ankomsten anmäla sig hos denne.

4. Den i 2 mom. stadgade skyldighet att anmäla bostad och försörjningsmedel bör så ordnas, att den anmälningsskyldige icke störes i sin lofliga verksamhet eller utsattes för allmän uppmärksamhet; och äge polismästaren i särskilda fall åt tillsyningsman eller annan därtill tjänlig person öfverlåta befattningen med anmälningarnas emottagande.

5. Förekommer skäl därtill, äger Konungens Befallningshafvande att helt och hållet eller delvis meddela befrielse från de skyldigheter, som enligt denna § åligga den frigifne.

6. Visar den frigifne tredska att efterkomma hvad honom enligt denna § åligger eller de honom på grund af samma § gifna föreskrifter, vare underkastad behandling, som i 3 § sägs.

13 §. Kommer den, som undergår tvångsarbete, i förändrade villkor, så att hans kvarhållande vid arbetsanstalten icke vidare är af nöden, äge Konungens Befallningshafvande i det län, där tvångsarbetsanstalten är belägen, förordna, att han skall från anstalten frigifvas. I sådant fall varde han utan förpassning på fri fot ställd; skolande hvad 11 § 1 mom. och 12 § innehålla icke äga tillämpning på den sålunda frigifne. Lagen d. 24 Okt. 1890.

14 §. Då någon genom utslag, som vunnit laga kraft eller blifvit fastställdt, dömts till tvångsarbete, så ock när någon från tvångsarbetsanstalt frigifves, och närden frigifne erhåller tillstånd att vistas utom hemorten eller den ort, dit han eljest förpassats, eller på grund af 12 § 5 mom. varder fri i val af vistelseort, skall underrättelse därom meddelas rikets polismyndigheter. Huru underrättelse, som här sägs, skall meddelas, så ock huru kungörandet enligt 2 § 3 mom. skall ske, därom förordnar Konungen.

Anm. 1. Härom föreskrifver Kongl. Cirkuläret d. 1 Juni 1877 följande:

Oskar etc. Uti skrifvelse den 27 Februari 1875 har Öfverståthållareämbetet, med erinran om behofvet att vidtaga tidsenliga åtgärder till underlättande af brottslingars gripande och tillrättaskaffandet af gods, som vore genom brott åtkommet, gjort framställning om utgifvande för sådant ändamål har i hufvudstaden och under dess polisstyrelses inseende af tryckta s. k. *Polisunderrättelser*, i likhet med hvad redan ägde rum i andra länder, samt dels i afseende å dessa polisunderrättelsers omfattning och innehåll hemställt om särskilda bestämmelser, dels ock i öfrigt föreslagit, att i polisunderrättelserna inflytande meddelanden, hvilka borde till redaktionen direkt insändas, skulle från samtlige länsstyrelser, poliskammare, polisföreståndare, stadsfiskaler, kronofogdar, landsfiskaler eller länsman, äfvensom i vissa fall från föreståndare för fängelse eller för straff- eller arbetsanstalt, insamlas medelst begagnande, där så lämpligen kunde ske, af formulär eller blanketter, som för sådant ändamål borde, genom redaktionens försorg, tillhandahållas, hvarjämte polisstyrelserna i Kristiania och Köpenhamn borde

vid behof lämnas tillfälle införa meddelanden, samt att polisunderrättelserna, som borde åtföljas af ett bihang, upptagande beskrifning på förlorade effekter och afsedt att utdelas bland pantlånare, äfvensom tid efter annan af register, skulle utkomma i allmänhet tre gånger i veckan samt genom polisstyrelsens i Stockholm försorg till Fångvårdsstyrelsen och samtliga ofvannämnda myndigheter och tjänstemän utdelas, eller med först afgående post i enahanda ordning, som med de allmänna tidningarna ägde rum, ochi ett på förhand bestämdt antal exemplar öfversändas; anhållande Öfverståthållareämbetet, det Oss täcktes, till bestridande af kostnaden för utgifvande al polisunderrättelserna i en upplaga af 1,200 exemplar, anvisa af allmänna medel ett årligt belopp af 6,000 kronor, samt lämna Eder och Fångvårdsstyrelsen nödiga föreskrifter, på det att de för polisunderrättelsernas utgifvande erforderliga meddelanden måtte komma Stockholms polisstyrelse tillhanda.

Efter det I och Fångvårdsstyrelsen, till följd af nådig remiss, inkommit med underdåniga utlåtanden, samt Öfverståthållareämbetet af dessa utlåtanden erhållit del, har Öfverståthållareämbetet uti skrifvelse den 27 Maj nästlidna år, med förnyande i öfrigt af sin framställning i ämnet, föreslagit i vissa afseenden förändrade bestämmelser beträffande omfattningen af de i polisunderrättelserna ingående meddelanden, hvilka sålunda skulle innehålla:

1:o efterlysningar dels å förbrytare, kände eller okände, då fråga är om brott, hvilkas beifrande synes vara af synnerlig vikt, vare sig till följd af deras grofva beskaffenhet, värdet af den därigenom åtkomna egendom, sannolikheten af deras samband med andra förbrytelser, eller af andra särskilda orsaker, dels ock å för allmänna sedligheten vådliga personer, då sådana, af annan anledning än nyss nämnts, böra i häkte inmanas;

2:o underrättelser, när personer, som kunna anses vådliga för allmänna säkerheten, häktas för brott mot person eller egendom, för försvarslöshet eller för lösdrifveri, äfvensom när för allmänna säkerheten vådliga personer afvika från sin hemort, anträffas å främmande ort eller aflida;

börande de på grund af mom. 1 och 2 inflytande meddelanden, i den mån sådant låter sig göra och befinnes nödigt, åtföljas af erforderliga upplysningar angående de efterlysta eller anmälda personernas födelsetid, födelseort, yrke, hemort och signalement samt, där efterlysningen äger rum för begånget brott, redogörelse för dettas beskaffenhet och nödig beskrifning å det genom brottet möjligen åtkomna gods;

3:o tillkännagifvanden om att efterlyst person eller genom brott åtkommet gods anhållits;4:o uppgift å personer, hvilka under den närmaste framtiden komme att frigifvas efter undergånget straffarbete eller allmänt arbete; dock endast i det fall, att de vid frigifvandet äro på grund af domstols utslag förlustiga medborgerligt förtroende eller att de gjort sig kända såsom vådliga för den allmänna säkerheten;

5:o uppgift å för allmänna säkerheten vådliga personer, som rymma från fängelse eller allmän arbetsanstalt, eller därsammastades aflida;

börande de på grund af mom. 4 och 5 ingående uppgifter åtföljas af upplysningar angående de anmälda personernas födelsetid, födelseort, yrke, hemort och, i fråga om frigifna eller förrymda personer, deras signalement samt om tiden då och anledningen hvarför de å straff- eller arbetsanstalten eller i fängelset intagits äfvensom, beträffande frigifven, hans förpassningsort och summan af hans besparade arbetsförtjänst; och

6:o tillkännagifvanden angående öfriga förhållanden, om hvilka kunskap synes böra spridas bland rikets polismyndigheter, dock med rätt för redaktionen att bestämma, huruvida ett sådant tillkännagifvande må, med hänsyn, å ena sidan, till vikten eller beskaffenheten däraf och, å andra sidan, till utrymmet, införas eller icke.

På grund af hvad i ärendet sålunda och i öfrigt förekommit, hafve Vi uti Vår Riksdagen den 12 Januari innevarande år aflåtna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit Riksdagen att för utgifvande i hufvudstaden, under dess polisstyrelses inseende, af tryckta »Polisunderrättelser» enligt de bestämmelser, Vi kunde finna för godt meddela, anvisa på extra stat för år 1878 ett anslag af 6,000 kronor; och har Riksdagen, jämlikt underdånig skrifvelse den 22 nästlidne Maj, denna Vår nådiga framställning bifallit.

Då Vi nu låtit detta ärende Oss föredragas, hafve Vi i nåder funnit godt att

dels, med godkännande af ofvanberörda, uti Öfverståthållareämbetets skrifvelse den 27 Maj 1876 föreslagna bestämmelser i afseende a polisunderrättelsernas omfattningoch innehåll, till Öfverståthållareämbetets förfogande ställa det af Riksdagen anvisade extra anslag af sex tusen kronor, att i mån af behof användas till utgifvande år 1878 i hufvudstaden under därvarande polisstyrelses inseende och i enlighet med de af Öfverståthållareämbetet föreslagna grunder samt de närmare föreskrifter, bemälda ämbete äger meddela, af tryckta polisunderrättelser, hvilka genom nämnda polisstyrelses försorg böra, på sätt Öfverståthållareämbetet föreslagit, utdelas;

dels förordna, att den länsstyrelse, poliskammare, polisföreståndare, stadsfiskal, kronofogde, landsfiskal eller länsman, som kommer i tillfälle att i första hand lämna sådana meddelanden, som omförmälas i mom. 1, 2 och 3 af nyssberörda bestämmelser, skall, så fort sig göra låter, direkt till redaktionen för polisunderrättelserna insända nämnda meddelanden, affattade i enlighet med de formulär, som polisstyrelsen i Stocknolm kan komma att för sådant ändamål upprätta och dem tillhandahålla;

dels föreskrifva, att vederbörande föreståndare för fängelse eller för straff- eller arbetsanstalt skall, med begagnande af de formulär eller blanketter, fångvårdsstyrelsen har att i samråd med polisstyrelsen i Stockholm fastställa, direkt till redaktionen för polisunderrättelserna insända sådana meddelanden, som omförmälas i mom. 4 och 5 af ofvan berörda bestämmelser, de, som röra rymd eller afliden fånge eller kronoarbetskarl, omedelbart efter rymningen eller dödsfallet, och de öfriga så tidigt, att de kunna hinna gegenom polisunderrättelserna spridas till rikets samtliga polismyndigheter före fångens eller kronoarbetskarlens frigifvande;

dels ock anbefalla Eder och fångvårdsstyrelsen att om de af Oss sålunda fattade beslut förständiga underlydande tjänstemän,

Hvilket, till kännedom och underdånig efterrättelse i hvad på enhvar af Eder beror, härigenom i nåder meddelas.

Anm. 2. Hit bör äfven Kongl Cirkuläret den 12 Juni 1885 till Konungens Befallningshafvande i samtliga länen, angående sättet för meddelandet af vissa i lagen angåendelösdrifvares behandling föreskrifna underrättelser m. m. Nämnda cirkulär lyder sålunda:

Oskar etc. Vår ynnest etc. Uti den af Oss denna dag utfärdade lag angående lösdrifvares behandling föreskrifves i 2 § 3 och 4 inom. samt 3 § 3 mom., att Konungens Befallningshafvande, om han finner lösdrifvare meddelad varning befogad eller själf meddelat varning, skall kungöra den för rikets polismyndigheter, och i 14 §, att då någon genom utslag, som vunnit laga kraft eller blifvit fastställdt, dömts till tvångsarbete, så ock när någon från tvångsarbetsanstalt frigifves, och när den frigifne erhåller tillstånd att vistas utom hemorten eller den ort, dit han eljest förpassats, eller på grund af 12 § 5 mom. varder fri i val af vistelseort, underrättelse därom skall meddelas rikets polismyndigheter; och vele vi, med stöd af 14 § 2 punkten i nämnda lag, härmed i nåder förordna, dels att omförmälda underrättelser skola meddelas och kungöranden ske genom deras införande i de polisunderrättelser, hvilka enligt nådiga Cirkuläret den 1 Juni 1877 under inseende af Stockholms polisstyrelse utgifvas, och dels att de meddelanden, som i sådant afseende skola till redaktionen för polisunderrättelserna insändas, skola innehålla:

1:o. Meddelande angående varning: Den varnades: Namn jämte yrke eller titel. Födelseår och -dag. Födelseort. Hemort. Myndighet, som meddelat varningen. Dagen, då varningen gafs.

2:o. Meddelande angående ådömd tvångsarbete: Den dömdes: Namn jämte yrke eller titel. Födelseår och -dag. Födelseort. Hemort. Dagen, då utslaget vunnit laga kraft eller blifvit fastställdt.Myndighet, som meddelat utslaget. Tiden för det ådömda tvångsarbetet. Anstalten, där tvångsarbetet skall uttjänas.

3:o. Meddelande angående frigifning från tvångsvårdsanstalt: Den frigifnes: Namn jämte yrke eller titel. Födelseår och -dag. Födelseort. Hemort. Myndighet, som dömt till tvångsarbete. Tiden för det ådömda tvångsarbetet. Anstalten, där tvångsarbetet uttjänats. Frigifningsdagen. Beloppet af besparad arbetsförtjänst.

I fall den frigifne, på grund af erhållet tillstånd enligt lagens 10 § att vistas utom sin hemort, kommer att förpassas till annan ort, skall meddelandet i denna punkt jämväl innehålla uppgift å:

Myndighet, som meddelat tillståndet. Dagen, då tillståndet gafs. Den ort eller det område, tillståndet afser. Tiden, hvarunder tillståndet gäller. Det ändamål, för hvilket tillståndet lämnats.

Har den dömde frigifvits enligt lagens 13 §, skall meddelandet, utom de förut nämnda uppgifterna, innehålla uppgift å:

Myndighet, som förordnat om frigifningen. Dagen, då förordnandet gafs.

4:o. Meddelande angående tillstånd enligt lagens 12 § 2 och 3 mom. att vistas utom förpassningsorten: Den förpassades: Namn jämte yrke eller titel. Födelseår och -dag. Födelseort. Hemort. Myndighet, som meddelat tillståndet.Dagen, då tillståndet gafs. Den ort eller det område, tillståndet afser. Tiden, hvar under tillståndet gäller. Det ändamål, för hvilket tillståndet lämnats.

5:o Meddelande angående lämnad frihet i val af vistelseort enligt 12 § 5 mom.: Personens: Namn jämte yrke eller titel. Födelseår och -dag. Födelseort. Hemort. Myndighet, som beviljat friheten. Dagen, då detta skedde. Tiden, hvarunder friheten varar.

Därjämte hafve Vi, som uppdragit åt Öfverståthållareämbetet att bestämma de formulär för ifrågavarande uppgifter, som kunna varda af behofvet påkallade, med skyldighet att i fråga om de meddelanden, som afses i punkten 3, handla i samråd med Fångvårdsstyrelsen, tillika funnit godt dels förordna,

att de i 1, 2 och 5 punkterna omförmälda meddelanden skola af vederbörande länsstyrelse eller poliskammare och de i 4:e punkten omförmälda af vederbörande polismästare, stadsfiskal eller i hans ställe enligt i 16 § förordnad polisman eller länsman så fort sig göra låter direkt insändas till redaktionen för polisunderrättelserna, i händelse frigifning skett enligt 13 §, omedelbart efter frigifningen, och i andra fall så tidigt, att meddelandena kunna hinna genom polisunderrättelserna spridas till samtliga polismyndigheter före den dömdes frigifvande;

dels ock anbefalla Eder att om de af Oss sålunda fattade beslut förständiga underlydande tjänstemän.

Hvilket, äfvensom att hvad nådiga Cirkuläret den 1 Juni 1877 innehåller angående meddelanden om försvarslösa, lösdrifvare och kronoarbetskarlar i följd af hvad sålunda föreskrifvits upphört att vara gällande, Eder till kännedom och underdånig efterrättelse i hvad på Eder beror härigenom i nåder meddelas.**15 §.** 1. Krono- och polisbetjänte äfvensom tillsyningsman åligge att hålla noggrann tillsyn å lösdrifvare, och bör kommunalmyndighet samt tillsyningsman låta sig angeläget vara att bereda lösdrifvare utväg till arbete.

2. Tillsyningsman, äfvensom annan person, hvilken erhållit sådant uppdrag som i 12 § 4 mom. sägs, äge i utöfningen af denna befattning åtnjuta det skydd, som enligt lag tillkommer tjänsteman,

3. Med tillsyningsman förstås i denna lag sådan, som enligt förordningen angående fattigvården blifvit utsedd att hafva uppsikt å bettlare.

Anm. Se Kongl. Förordn. om fattigvården d. 9 Juni 1871 § 39, sid. 48.

16 §. I stad, där poliskammare finnes, utöfvar poliskammaren i fråga om lösdrifvares behandling den myndighet, som enligt denna lag tillkommer Konungens Befallningshafvande; dock må poliskammare ej förordna om frigifning enligt 13 §.

I stad, där polismästare finnes, må denne och i annan stad Konungens Befallningshafvande kunna förordna poliskommissarie eller annan polisman att fullgöra hvad enligt denna lag åligger stadsfiskal.

För köping eller annat område å landet, för hvilket ordningsstadgan för rikets städer är i tillämpliga delar gällande, må Konungens Befallningshafvande kunna förordna polisman att fullgöra hvad enligt denna lag åligger länsman. Lagen d. 6 April 1894.

17 §. Denna lag skall gälla till efterlefnad från och med den 1 Oktober 1885,

Den som, då denna lag träder i verksamhet, undergår honom på grund af Stadgan angående försvarslöse ochtill allmänt arbete förfallne personer den 29 Maj 1840 ådömdt allmänt arbete, skall, då han varder frigifven, anses

såsom hade han undergått tvångsarbete enligt denna lag. Därest före den bestämda arbetstidens utgång något förhållande inträffar, på grund hvaraf han enligt 22 § i nämnda stadga kunnat blifva frigifven, skall sådan rätt honom tillgodokomma.

Har någon inom två år före lagens trädande i verksamhet frigifvits från sådant allmänt arbete, som ofvan sägs, varde ansedd såsom hade han vid frigifningen blifvit varnad för lösdrifveri,

I händelse vid lagens trädande i verksamhet tillfälle saknas att låta alla dem, som till tvångsarbete dömas, fullgöra arbetet i sådan tvångsarbetsanstalt, som i 9 § åsyftas, skola de, för hvilka sådant tillfälle saknas, istället fullgöra det ådömda arbetet i enrum å cellfängelse, dock med iakttagande att i sådant fall en tredjedel af den ådömda arbetstiden afdrages.

Det alla etc.

Anm. Genom Kongl. Cirkuläret den 28 Maj 1886 (se sid 50) är föreskrifvet bland annat, att i afseende på behandlingen af ryska och finska undersåtar, som äro lösdrifvare och tiggare, skall fortfarande gälla Kungörelsen d. 16 April 1861 i anledning af en emellan Kongl. Maj:t och kejsaren af Ryssland afslutad konvention, lydande denna kungörelse sålunda:

Art. 1. Lösdrifvare, tiggare eller förbrytare, som, född i kejsardömet Ryssland eller storhertigdömet Finland, begifvit sig till Sverige eller Norge — äfvensom hvarje dylik person, hvilken, född i Sverige eller Norge af rysk eller finsk fader, formligen blifvit erkänd för rysk eller finsk undersåte, medelst ett af kejserliga beskickningen iStockholm utfärdadt bevis, — kan, äfven utan uttrycklig begäran från kejserliga regeringen, återsändas till sitt fädernesland, och bör i detta fall därstädes varda emottagen, såvida han icke i det andra landet varit i allmän tjänst anställd eller ock för egen del därsammastädes lagligen idkat jordbruk eller annat näringsfång eller, därest slutligen icke den i senare delen af Art. 7 stadgade bestämmelse kan på honom tillämpas.

Och likaledes må lösdrifvare, tiggare eller förbrytare, som, född i Sverige eller Norge, begifvit sig till Ryssland eller storhertigdömet Finland, — äfvensom hvarje dylik person, hvilken, född i Ryssland eller Finland af svensk eller norsk fader, formligen blifvit genom ett af Kongl, beskickningen i S:t Petersburg utfärdadt bevis erkänd såsom svensk eller norsk undersåte, — kunna, äfven utan formlig begäran från de förenade rikenas regering, återsändas till sitt fädernesland, hvarest hans emottagande då icke må förvägras, med förbehåll likväl af här ofvan stadgade villkor.

Förrän dylik person återsändes, bör hans nationalitet vara bevisad med eget intyg i hans ägo, eller, i brist däraf, genom de upplysningar, som lämnas af vederbörande myndigheter i enlighet med hvad i följande artiklar finnes stadgadt.

Med benämningen »förbrytare» förstås alla sådana personer, hvilka i någotdera landet blifvit genom laga dom sak fällda för brott, förbrytelse eller öfverträdelse af lag.

Art. 2. Kan åter en sådan persons födelseort ej utredas, då anses han tillhöra det land, hvarest han, på sätt i föregående artikel stadgas, senast sökt nyttig sysselsättning, vare sig uti allmän tjänst eller genom enskildt näringsfång. Skulle sistnämnda omständighet ej heller kunna ådagaläggas, bör han emottagas i det af de respektiva länderna, hvarifrån han bevisligen först ankommit till det andra landet.

Art. 3. Innan dylik person återsändes ifrån den ena höga maktens stater till den andra, böra alla möjliga upplysningar angående förrberörda omständigheter sökas, och, i brist på andra bevis, böra mantalslängderna och kyrkoböckerna härvid tjäna till vägledning.Art. 4, Landshöfdingen eller vederbörande myndighet i den provins, hvarest en sådan person blifvit gripen, skall anställa dessa undersökningar med möjligaste sorgfällighet samt nödig skyndsamhet. Om för desamma erfordras upplysningar från auktoriteter i det andra landet, skall skriftväxlingen därom ske genom ministerium för utrikesärendena å ömse sidor. För att likväl i sådant fall underlätta de ömsesidiga förbindelserna emellan gränsprovinserna samt påskynda undersökningarnas slut, är det öfverenskommet, att landshöfdingarne i Stockholms och Norrbottens län, äfvensom amtmannen i Norska

Finnmarken, å ena sidan, samt landshöfdingarne i Åbo, och Uleåborg och vederbörande auktoritet i guvernementet Arkangel, å andra sidan, må med hvarandra omedelbarligen brefväxla angående de personer, hvilka gripas i de åt deras styrelse anförtrodda län eller i nästgränsande provinser.

Art. 5. Vid alla dessa tillfällen skola hos landshöfdingarne eller vederbörande auktoriteter fullständiga protokoller föras, och då en lösdrifvare, tiggare eller förbrytare återsändes ifrån den ena höga maktens stater till den andras, bör utdrag af det honom rörande protokoll, innehållande beslutet samt skälen därtill, åtfölja förpassningen, liksom ock den handling (om sådan är till finnandes), på grund hvaraf ifrågavarande person vistats i det land, hvarifrån han återsändes.

Art. 6. Enär föregående artikel finnes vara behörigen iakttagen, kunna landshöfdingarne, befälhafvarne eller vederbörande auktoriteter, å ena eller andra sidan, icke vägra att emottaga den öfversända personen. Skulle de hafva något att anmärka i detta hänseende, böra de sådant hos deras respektiva regering anmäla.

Art. 7. Då en lösdrifvare, tiggare eller förbrytare, uti ofvan omförmälda förhållanden, åtföljes af hustru eller barn, skall med dessa förfaras, i hänseende till återsändningen, som med honom själf, utan afseende å orten, där de äro födda, eller tiden, då de till det ena eller andra landet anländt.Likväl är det öfverenskommet, att i händelse en lösdrifvare, tiggare eller förbrytare i det land, dit han anländt, ingått äktenskap med en af detta lands undersåtar, så kunna de genom denna konvention stadgade bestämmelser icke tillämpas hvarken på honom själf, ej heller på hans hustru eller hans barn.

Art. 8. Kostnaden för en återsänd persons framforslande och underhåll intill gränsen af det land, som honom återsänder, bestrides af detsamma. Ifrån hans öfverlämnande vid gränsen kommer denna kostnad att bestridas af det land, som honom emottager.

Art. 9. De i föregående artiklar bestämda stadganden förblifva gällande under sex års tid, räknade ifrån den dag, då ratifikationerna utväxlas, och ytterligare framdeles ända till utgången af sex månader efter det att den ena af de kontraherande parterna hos den andra anmält sin önskan om upphäfvandet af konventionens kraft och verkan, förbehållande sig hvardera af de bägge parterna rätt att i första hälften af det sjette året göra dylik anmälan.

Det alla etc.

Kongl. Kungörelsen, angående skatt för hundar; d. 1 Juni 1877.

Vi Oskar etc. göre veterligt: att sedan Riksdagen uti skrifvelse den 10 sistlidne Mars, jämte anmälan att det belopp, hvartill den i nådiga Kungörelsen den 12 Juli 1861 omförmälda årliga skatt för hund högst finge uppgå, blifvit af Riksdagen förhöjdt till 15 kronor, tillika i underdånighet anhållit, att Vi måtte, med bibehållande i öfrigt af nu gällande grunder för ifrågavarande beskattning, förnyad författning i ämnet utfärda; så hafve Vi funnit godt att, med upphäfvande af Kungörelsen d. 12 Juli 1861 angående skatt för hundar, härmed i nåder stadga och förordna som följer:

1 §. Så väl i stad som å landet må kommun icke allenast besluta, huruvida för hundar eller särskilda slag af dem skatt årligen bör utgöras, utan äfven bestämma beloppet af den skatt, dock ej öfverstigande femton kronor, som enhvar inom kommunens område boende person, hvilken därstädes innehar hund, skall för hvarje sådant djur erlägga.

Statens skogs- och jägeribetjänte äro dock för de hundar, som de i och för sina tjänster underhålla, frie från beskattning.

Anm. Beslut att i en kommun införa hundskatt tillkommer kommunalstämma. Kommunalstämma äger rättighet att bestämma storleken å det belopp, som skall åsättashvarje hundkreatur, dock får detta belopp ej sättas högre än femton kronor.

2 Fråga om de inllytandc medlens användande för kommunens behof skall behandlas på enahanda sätt, som

angående skattens bestämmande år förordnadt.

S §. Är inom kommun öfverenskom mel sr trä (Vad, pä satt i 1 S sägs, da skall under Januari manad hvarje ar innehafvare af hund, för hvilken skatt utgöras hör, skriftligen uppgifva, huru mänga hundar han innehar och under året vill behålla samt al* hvad slag dessa äro.

Blifver någon senare under årets lopp innehal'vare af hund, f<'• r hvilken skatt utgöras bör, a ligger det honom att senast inom en manad därefter sådant pä enahanda sätt anmäla.

4 i >e uppgifter, h vilka i 3 £ äro pålmdna, skr da

utlämnas i stad till den tjänsteman ell*a- kommunala myndighet, som har sig anförtrodd upphörd af ut skyl-derna till staden, samt ä landet till kommunalnämnden; och vare innehafvare af hund pliktig att vid samma tillfälle den belöpande skatten jämväl erlägga, så framt icke annan termin för dess gäldande varder utaf kommunen bestämd.

Anm. Merendels erlägges den bestämda hundskatten i sammanhang med kommunalutskylderna; men där icke någon termin utsatts, skall nämnda skatt betalas samtidigt med anmälningen, som, enligt hvad föreskrifvits, bör ske skriftligen.

5 §. Hundskatt beräknas alltid för helt kalenderår, där icke kommunen vill annorlunda förordna.

Resande, som uppehåller sig kortare tid än tvä nader inom en kommun, vare sig i stad eller på landet,erliigger för den eller de hundar, han medför, ingen af-gift till samma kommun; och njute äfven, om han längre kvardröjer, enahanda befrielse, därest med kvitto styrkes, att skatt är för samma tid a betald.

6 Försummar någon att, på sätt och i den ordning 3 § stadgar, till 1 »(‘skattning anmäla hund, som af honom innehafves, eller söker någon att medelst oriktig uppgift eller på annat sätt undandraga sig den.beskattning, han i ty fall bör vidkännas, då skall den skyldige, jämte erläggande af dubbel hundskatt; bota från fem till tio kronor} till tveskiftes mellan åklagaren och de fattiga inom den kommun, där förseelsen är begången.

Åtal för öfvcrträdelse af stadgandena i denna kungörelse skall upptagas och afgöras i stad hos polisdomstol, där särskild sådan iir inrättad, men i öfrigt i poliskammare, och i stad, där sådan icke finnes, äfvensom å landet, vid allmän domstol; och gälle i fråga om klagan öfver domstols eller poliskammares beslut i dessa mål hvad i allmänhet angående besvär i brottmål finnes för-ordnadt.

7 §. Den skatt för hundar, hvarom nu blifvit stad-gadt, är lika utmätningsgill med kommunalul skyldcr.

8 §. Med iakttagande af hvad i det föregående är fÖrordnadt, äger hvarje kommun att träffa de öfverens-kommelser och vidtaga de åtgärder, som kunna vidare erfordras, för att på ändamålsenligt sätt bringa denna

författning i verkställighet.

Därest kommun, som öfverenskommit om utgörande af hundskatt, sedermera vill om skattens upphörande förordna, bör beslut luirom meddelas föi*e utgången af De-cember månad året näst före det, under hvilket skatten skulle komma att upphöra.

Det alla etc.

Anm. 1. Beslut om hundskatt för år 1877, fattadt af stadsfullmäktige d. 20 Febr. samma år, har icke af magistraten verkställts, hvilken åtgärd, med hänsyn till of van återgifna §§ 3 och 8, efter stadsfullmäktiges besvär godkänts. Kongl. Res. d. 29 No v. 1878. Se N. Höjer, Kommunal uppslagsbok, sid, 96.

Anm. 2. Rörande användningen af hundskatten hafva kommunerna fått fria händer. I en kommun beslöts, att hundskatten skulle tillfalla en orgelverkskassa, dock att tvenne egendomar, som hade egen fattigvård och eget skolväsende, skulle »för sin del endast med hälften af hundskatten lämna bidrag till nämnda kassa». Och enär beslutet icke innebar, att personer, boende å egendomarnas områden, skulle erlägga hundskatt till lägre belopp än öfriga invånare i kommunen, utan endast afsåg, att viss del af skatten skulle få användas för gemensamma behof inom dessa områden, som hade egen fattigvård m. m., så ogillades däröfver anförda besvär.

S. kommun beslöt först, att kundskattsmedleu skulle användas till att borttaga en backe, sedan att samma medel skulle insättas i li frän te* och kapital försäkringsansta! t för inom församlingen födda barn, och Kongl. Maj:t fann skäligt därvid låta bero. C. G. Hammarskjöld, sid. 114.

Anm, 3. Rörande besvär öfver meddeladt utslag, enligt 6 § nyssnämnda förordning, föreskrifver Rättegångsbalkens 25 Kap. 5 § följande: i brottmål, ehvad de äro svårare eller mindre, hafve ej någon lof att vädja (= erlägga vad) aningen emot värjemålsed, böter eller kostnad och skada, som Underrätt i ty fall ålagt, utan må den, som ej nöjes åt dess dom, besvära sig däröfver i Hof rätten, hälften

af dm tid, som lagvadda saker där fullföljas böra. Gör han det ej, hafve ej talan däri vidare.

Anm. 4. I de saker, som genom laga vad gå till Svea Hof lätt lfi ån Häradsrätt i Uppland, Södermanland, Västmän-land, Nerke och Gestrikland, ingifve käranden sin inlaga innan klockan tolf på den fyrationde dagen, den oräi<nad då Häradsrättens doni föll, eller hafve sitt vad förlorat; ifrån Häradsrätt i Kopparbergs län, Ver mland, Helsingland, Jämtland, Härjeådalen, Medelpad och Ångermanland samt på Gotland på den sex tion de dagen; i < löta Ho frätt ifrån Häradsrätt i Östergötland, Kalmar lan, Småland och Västergötland på fyrationde dagen; ifrån Häradsrätt i Halland, Dal och Bohus län på sextionde dagen; i Hofrätteu öfver Skåne och Blekinge ifrån Häradsrätt i dessa landskap på den fyrationde dagen. Kongl, Förordn. d. 8 Nov. 1878.

Då tiden för besvärs anförande i brottm ålssak er är från de olika landskapen i riket blott hälften så lång som de här of van stadgade, så är af vikt, att detta noga iakttages.

Anm. 5. Den som i brottmål är af Underrätt fälld till böter, mer eller mindre, men ej är fängslad, utan för-blifver på fri fot, och vill i Hofrätten söka ändring, skall foga vid sina besvär en af två vederhäftige man utgifven löftesskrift, där uti de eu för bägge och bägge för en borga för de böter honom äro ådömda, eller ock behörigt bevis däröfver, att samma böter äro uti ränt eri et nedsatta. Kar borgen ställas, bör den förut upptes hos Underrätt i staden, hvilken äger prof va dess vederhäftighet och meddela vittnesbörd däröfver. A landet må vederbörande k ron o betjänt eller ock kyrkoherden eller den i hans ställe är i församlingen, dar löftesmän nen hafva deras hemvist, intyga, att löftesmännen äro bofasta eller eljest anses vara vederhäftige för hvad de borgat. Ar den sakfällde så fattig, att ban ej kau, på sätt of van nämnd t ar, nedsätta böterna eller ställa borgen, skall han öfver sin fattigdom begära domstolens eller domarens vittnesbörd, eller, om det ej kan ske, bifoga sina besvär intygande därom af vederbörande k rono betjänte eller pastor i församlingen, hvarest den sakfällde bor och har sitt hemvist. Den sakfällde, hvilken sålunda fullföljer sina besvär, skall vidare, antingen själf eller genom ombud, inställa sig vid Öfverrätteu, för att, i händelse besvären utställas till förklaring, uttaga och meddela der; sin vederpart, emot bevis, hvilket bör, inom tre gånger sålång tid, som för besvärens anförande ifrån hvarje ort utsatt finnes, räknad från dagen, då beslutet om förklarings infordrande utföll, till Ofverrätten ingit:vas. Försummar den klagande något af hvad sålunda är föreskrifvet, skall l an anses hafva förlorat sin talan, och dess besvär således ej komma under pröfning, utan Underrättens om honom fallna utslag, såsom laga kraft vunnet, sättas i verkställighet.

Anm. 6. Det är af vikt, att, där fattigdomsbevis bifogas besvär, detta icke allenast är utfärdad t af behörig myndighet eller ämbetsman, utan äfven affattadt i de ordalag, författningen angifver. Intyg af t. ex. stadsfogde, komminister eller kapell predikant hafva ej godkänts, likaså intyg t. ex. att klaganden vore obemedlad, saknade utmätningsbara tillgångar eller vore försatt i konkurs m. m.

Fattigdom sintyget bör hafva följande lydelse, då besvär anföras öfver Underrätts utslag:

»Att N. N. är så fattig, att han ej kan nedsätta eller ställa borgen för de honom genom N. N. Häradsrätts (Råd-stufvurätts) utslag den.........................i mål mot N. N. ådömda böter; intygar

Ort och dag.

N. N.